

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΕ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

**ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ**

ΑΘΗΝΑ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I.	Συγκρότηση – Σύνθεση και Αντικείμενο της Επιτροπής
II.	Συνεδριάσεις της Επιτροπής και πρόσωπα που κλήθηκαν σε ακρόαση.....
III.	Εισηγήσεις
	A. Θέματα του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού
	Εισηγητής: Σάββας Αναστασιάδης.....
	B. Η Ομογένεια στην Κωνσταντινούπολη, την Ίμβρο και την Τένεδο.
	Εισηγητής: Δημήτριος Τσουκαλάς.....
	Γ. Η Ελληνική Ομογένεια της Αιγύπτου
	Εισηγήτρια: Έλενα Κουντουρά.....
	Δ. Ψήφος των Ομογενών
	Εισηγητές: Χρήστος Παππάς και Αντώνιος Γρέγος.....
	E. Θέματα του Ποντιακού Ελληνισμού
	Εισηγήτρια: Αικατερίνη Μάρκου
	ΣΤ. Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό – «Κέντρα Λόγος»
	Εισηγητής: Ιωάννης Γκιόκας.....
IV.	Θέσεις του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.- Ενωτικού Κοινωνικού Μετώπου.....
V.	Τοποθέτηση του Βουλευτού του Κ.Κ.Ε., κ. Ιωάννη Γκιόκα.....
VI.	Έγκριση της Έκθεσης της Επιτροπής.....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΕ΄ – ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ι. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ - ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατά την Α΄ Τακτική Σύνοδο της ΙΕ΄ Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς συνεστήθη με την υπ΄ αριθμ. 9365/6664, από 23 Ιουλίου 2012 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α΄ του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από τριάντα (30) μέλη και αποτελέσθηκε από τους Βουλευτές, κ.κ. Σάββα Αναστασιάδη, Μαρία Αντωνίου, Σπυρίδωνα - Άδωνι Γεωργιάδη, Αλέξανδρο Δερμεντζόπουλο, Γεώργιο Καρασμάνη, Θεόφιλο Λεονταρίδη, Ανδρέα Μαρίνο, Ιωάννη Μιχελάκη, Παύλο Σιούφα, Θεόδωρο Σολδάτο, Νικόλαο Σταυρογιάννη, Λάζαρο Τσαβδαρίδη, Ανδρέα Ψυχάρη, Γεώργιο Βαρεμένο, Αθανάσιο Γερμανίδη, Όλγα Γεροβασίλη, Μαρία Διακάκη, Νικόλαο Μιχαλάκη, Μαρία Τριανταφύλλου, Δημήτριο Τσουκαλά, Πύρρο Δήμα, Δημήτριο Κρεμαστινό, Ανδρέα Λοβέρδο, Τέρενς – Σπένσερ – Νικόλαο Κουϊκ, Έλενα Κουντουρά, Αντώνιο Γρέγο, Χρήστο Παππά, Αικατερίνη Μάρκου, Γρηγόριο Ψαριανό και Ιωάννη Γκιόκα.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 6 Σεπτεμβρίου 2012, ο κ. Σπυρίδων - Άδωνις Γεωργιάδης. Το αξίωμα του Α΄ Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Δημήτριος Τσουκαλάς, του Β΄ Αντιπροέδρου ο κ. Πύρρος Δήμας και του Γραμματέως ο κ. Τέρενς – Σπένσερ – Νικόλαος Κουϊκ.

Οι Βουλευτές, κ.κ. Παύλος Σιούφας, Νικόλαος Σταυρογιάννης, Θεόδωρος Σολδάτος και Ανδρέας Λοβέρδος, που περιλαμβάνονταν στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικαταστάθηκαν από τους Βουλευτές, κ.κ. Γεώργιο Καλαντζή, Γεωργία Μπατσαρά, Ιωάννη Πασχαλίδη και Παναγιώτη Ρήγα αντίστοιχα, σύμφωνα με τις υπ΄

αριθμ. 12095/8436/1.10.2012, 13362/9203/31.10.2012, 13874/9529/13.11.2012 και 15397/10396/19.12.2012, αποφάσεις του Προέδρου της Βουλής.

Στη συνέχεια, ο Βουλευτής, κ. Γεώργιος Καλαντζής, που κατέλαβε το αξίωμα του Β΄ Αντιπροέδρου της Βουλής, αντικαταστάθηκε από τη Βουλευτή, κυρία Ζέττα (Ζωή) Μακρή, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 4157/2154/11.4.2013 απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Τέλος, οι Βουλευτές κ.κ. Σπυρίδων – Άδωνις Γεωργιάδης, Ζέττα (Ζωή) Μακρή και Ιωάννης Μιχελάκης, που κατέλαβαν υπουργικό αξίωμα, αντικαταστάθηκαν από τους Βουλευτές, κ.κ. Ιορδάνη Τζαμτζή, Δημήτριο Χριστογιάννη και Διονύσιο Σταμενίτη, αντίστοιχα, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 7177/4887/3.7.2013 απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α΄ του Κανονισμού της Βουλής, είναι:

«η διατήρηση και προαγωγή των σχέσεων και των δεσμών της Εθνικής Αντιπροσωπείας και του Ελληνικού Λαού με τον απανταχού Ελληνισμό, ο συντονισμός των δράσεων της Βουλής των Ελλήνων και του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, η μελέτη των προβλημάτων των Αποδήμων Ελλήνων, η προώθηση της επίλυσής τους, καθώς και η ενίσχυση των σχέσεων με τα ελληνικής καταγωγής μέλη άλλων κοινοβουλίων».

Η δράση της Επιτροπής αποσκοπεί στην ανάδειξη του ενδιαφέροντος του Ελληνικού Κοινοβουλίου για τον Οικουμενικό Ελληνισμό, ενώ προτεραιότητά της αποτελούν τα εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ζητήματα, τα θέματα επικοινωνίας και η προβολή των ελληνικών θέσεων στο Εξωτερικό.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 15 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 28 ωρών, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Υφυπουργοί, Ακαδημαϊκοί Καθηγητές, καθώς και εκπρόσωποι Φορέων, Σωματείων, Οργανώσεων, Συλλόγων και Ιδρυμάτων, όπως εμφανίζεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2012

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2012

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση από τον Υφυπουργό Εξωτερικών, κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα, για θέματα του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού.

β) Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κ.κ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Πρόεδρος, Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, Ευανθία Παπαδάτου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ευρώπης της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, Όλγα Σαραντοπούλου, Γραμματέας του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), Θεόδωρος Σπυρόπουλος, Συντονιστής του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.) Περιφέρειας Η.Π.Α. και Βασίλειος Μαγδαληνός, Μέλος του Συντονιστικού Συμβουλίου Περιφέρειας Αφρικής/ Εγγύς-Μέσης Ανατολής.

3. Συνεδρίαση της 24ης Οκτωβρίου 2012

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Υπουργό Εσωτερικών, κ. Ευριπίδη Στυλιανίδη, σχετικά με την άσκηση εκλογικού δικαιώματος, κατά τις γενικές βουλευτικές εκλογές, από τους Έλληνες εκλογείς, που κατοικούν στο εξωτερικό.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κ.κ. Στέφανος Ταμβάκης, Πρόεδρος του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), Ευάγγελος Συρίγος, Γενικός Γραμματέας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εσωτερικών και Ευανθία Παπαδάτου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ευρώπης της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού.

4. Συνεδρίαση της 14ης Νοεμβρίου 2012

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό – «Κέντρα Λόγος».

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, κ. Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος, καθώς και η κυρία

Αθηνά Λινού, Ειδική Γραμματέας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού.

5. Συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2012

(Κοινή Συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς με τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων)

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Πρόγραμμα Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Simon Fraser του Καναδά.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κ.κ. Θεόδωρος Παπαθεοδώρου, Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Robert William Peck, Πρέσβυς του Καναδά στην Αθήνα, από το Πανεπιστήμιο Simon Fraser του Καναδά οι κ.κ. Ανδρέας Γερολυμάτος, Καθηγητής Ιστορίας και Διευθυντής του Κέντρου Ελληνικών Σπουδών του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», John Graig, Κοσμήτορας της Σχολής των Ανθρωπιστικών Σπουδών, Δημήτριος Κράλλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας, Κωνσταντίνος Δεδεγκίκας, Διευθυντής Εργαστηρίου Πολυμέσων του Κέντρου Ελληνικών Σπουδών, Μπέβερλυ Γερολυμάτου, Πρόεδρος της Επιτροπής «Τέχνες και Γράμματα» και Ειρήνη Κωτσοβίλη, Συντονίστρια του Τμήματος Γλώσσας, καθώς και οι κ.κ. Γεώργιος Αγουρίδης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», Θεόδωρος Σπυρόπουλος, Συντονιστής του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.) Περιφέρειας Η.Π.Α. και Βασίλειος Γεωργακόπουλος, πρώην Σύμβουλος του Προέδρου του Σ.Α.Ε. κ. Στέφανου Ταμβάκη.

6. Συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 2012

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής για θέματα της Ομογένειας στην Κωνσταντινούπολη, την Ίμβρο και την Τένεδο.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κ.κ. Νικόλαος Ουζούνογλου, Μηνάς Τσιτσάκος και Μιχαήλ Μαυρόπουλος Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος και Γενικός Γραμματέας της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών αντίστοιχα, και τα μέλη του Δ.Σ. της Οικουμενικής Ομοσπονδίας, κ.κ. Νικόλαος Αναγνωστόπουλος, Ευάγγελος Μιχαηλίδης και Σταμάτιος Κίσσας. Επίσης, οι κ.κ. Απόστολος Κερκινέογλου, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Τενεδίων «Ο Τέννης» και Χρήστος Κάλφας, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου, καθώς και η κυρία Ευανθία Παπαδάτου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ευρώπης της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού.

7. Συνεδρίαση της 29ης Ιανουαρίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, σχετικά με τις δραστηριότητες των Ιδρυμάτων «Μαρία Τσάκου» και «Σταύρος Νιάρχος», σε θέματα Αποδήμων Ελλήνων.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κ.κ. Θωμάς Ζαφείρας, Γενικός Γραμματέας του Ιδρύματος «Μαρία Τσάκου», Φραγκίσκος Αρχοντάκης, Μέλος της Επιτροπής Χορηγιών του Ιδρύματος «Μαρία Τσάκου», Χριστίνα Λαμπροπούλου, Οικονομική Διευθύντρια του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» και Γεώργιος Μαρκαντωνάτος, Πρέσβυς, Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού.

8. Συνεδρίαση της 5ης Φεβρουαρίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση, σχετικά με τα προβλήματα της Ελληνικής Κοινότητας του Μόντρεαλ.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο κ. Νικόλαος Παγώνης, Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Μείζονος Μόντρεαλ, ο κ. Ορέστης - Αθανάσιος Καφόπουλος, Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στο Μόντρεαλ και ο κ. Γρηγόριος Νιώτης, πρώην Υφυπουργός Εξωτερικών.

9. Συνεδρίαση της 26ης Φεβρουαρίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, για θέματα της Ελληνικής Ομογένειας στην Αίγυπτο.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κ.κ. Στέφανος Ταμβάκης, Επίτιμος Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας, Εδμόνδος Κασιμάτης, Εκπρόσωπος της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας, Χρήστος Καβαλής, Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Καΐρου, Δρ. Σπυρίδων Καμαλάκης, Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνο-Αιγυπτιακής Φιλίας, Κρυστάλλω Τρίμη και Κώστας Μιχαηλίδης, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Αιγυπτιακών Ελλήνων, αντίστοιχα, Γεώργιος Μαρκαντωνάτος, Πρέσβυς, Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, Θεόδωρος Δημάδης, Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ασίας - Αφρικής – Ωκεανίας της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, Ιωάννα Σουλελέ, Προϊσταμένη του Τμήματος Ασίας – Αφρικής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού και Χρήστος Δημητρίου, Σύμβουλος στο Γραφείο του Υφυπουργού Εξωτερικών, κ.Κωνσταντίνου Τσιάρα.

10. Συνεδρίαση της 26ης Μαρτίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση για τα θέματα των Ομογενών στην Αμερική.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Κρις Σπύρου, πρώην Βουλευτής και πρώην Πρόεδρος της Βουλής της Πολιτείας Νιου Χάμσαϊρ των Η.Π.Α. και Νικόλαος Παπαδόπουλος, Διοικητής του «ΑΗΕΡΑ HELLAS EUROPE».

Επίσης, στη συνεδρίαση παρέστησαν ο κ. Γεώργιος Μαρκαντωνάτος, Πρέσβυς, Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού και ο κ. Πρόδρομος Ρουμेलιώτης, Προϊστάμενος του Τμήματος ΗΠΑ-Καναδά της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού.

11. Συνεδρίαση της 24ης Απριλίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, από τον κ. Γεώργιο Παρχαρίδη, Πρόεδρο της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Π.Ο.Ε.), σχετικά με θέματα που αφορούν τον Ποντιακό Ελληνισμό.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο κ. Γεώργιος Μαρκαντωνάτος, Πρέσβυς, Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού και η κυρία Ευανθία Παπαδάτου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ευρώπης της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού.

12. Συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, σχετικά με θέματα που αφορούν τον Ποντιακό Ελληνισμό.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κ.κ. Ιωάννης Μωυσιάδης, Πρόεδρος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Ποντιακού Ελληνισμού (ΠΑ.Σ.Π.Ε.), Στέφανος Τανιμανίδης, Γενικός Γραμματέας του Παγκοσμίου Συμβουλίου Ποντιακού Ελληνισμού (ΠΑ.Σ.Π.Ε.) και Επίτιμος Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων (Π.Ο.Π.Σ.), Χαράλαμπος Αποστολίδης, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων (Π.Ο.Π.Σ.), Σέργιος Καλπαζίδης, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων των Ελληνοποντίων Παλινοστούντων από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Π.Ο.Σ.Ε.Π.), Γεώργιος Τανιμανίδης, Πρόεδρος της «Παναγίας Σουμελά», Γεώργιος Μαρκαντωνάτος, Πρέσβυς, Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, Ευανθία Παπαδάτου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ευρώπης της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού και Ελένη Γιουβρή,

Προϊσταμένη του Τμήματος Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών και Λοιπών Χωρών Ευρώπης της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού.

13. Συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής.

14. Συνεδρίαση της 12ης Ιουνίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής για θέματα της Ελληνικής Ομογένειας στην Αλβανία.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κ.κ. Αντώνιος Νέτσος, Πρόεδρος της Αδελφότητας Δρυμαδιωτών Χειμάρρας «Η ΜΕΓΑΛΗ ΧΩΡΑ», Μαρία Μπολάνου, Πρόεδρος της Ένωσης Χειμαρριωτών, Παναγιώτης Λέκκας, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Κάτω Δρόπολης «ΟΙ ΑΤΙΝΤΑΝΕΣ» και μέλος της Πανελλαδικής Επιτροπής Αγώνα Ποντίων και Βορειοηπειρωτών για το θέμα των συντάξεων του Ο.Γ.Α., Ελένη Δήμου, Αντιπρόεδρος της Νεολαίας Βορειοηπειρωτών, Γεώργιος Τζομάκας, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Λιβαδειάς και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατικής Ένωσης Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας «ΟΜΟΝΟΙΑ», Θεόδωρος Νίτσας, Γραμματέας της Ένωσης Ελληνοβλάχων Βορείου Ηπείρου, Ιωάννης Μπάρης, Πρόεδρος της Νεολαίας Επαρχίας Λιβαδειάς, Γεώργιος Τσελίκης, Πρόεδρος του Συλλόγου Πολύτσανης-Πωγωνίου, Αλέξανδρος Πιλιαφάς, Πρόεδρος του Συλλόγου Κάτω Επισκοπής Βορείου Ηπείρου, Γεώργιος Κώπτης, Εκπρόσωπος του Κεντρικού Συλλόγου Βορειοηπειρωτών, Κυριάκος Θωμάς, Πρόεδρος Παραρτήματος Αττικής «ΟΜΟΝΟΙΑΣ» Κορυτσάς, Γεώργιος Μαρκαντωνάτος, Πρέσβυς, Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού και Ευανθία Παπαδάτου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ευρώπης της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού.

15. Συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2013

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των εισηγήσεων που θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση της Επιτροπής και έγκρισή της.

III. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Α. ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΣΑΒΒΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Την Τετάρτη, 17 Οκτωβρίου 2012, συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς, με θέμα ημερήσιας διάταξης την ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Υφυπουργό Εξωτερικών, κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα, για τα θέματα του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού.

Στην συνεδρίαση παρέστησαν οι κ.κ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Πρέσβυς, Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, Ευανθία Παπαδάτου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ευρώπης της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, Όλγα Σαραντοπούλου, Γραμματέας Σ.Α.Ε., Θεόδωρος Σπυρόπουλος, Συντονιστής Σ.Α.Ε., Περιφέρειας Η.Π.Α. και Βασίλειος Μαγδαληνός, Μέλος του Συντονιστικού Συμβουλίου Περιφέρειας Αφρικής/ Εγγύς – Μέσης Ανατολής.

Η Ελληνική Μετανάστευση

Η μετανάστευση, δεν αποτελεί καινούργιο κοινωνικό φαινόμενο για την ελληνική κοινωνία. Η Ελλάδα έχει μακρόχρονη παράδοση στη μετακίνηση του πληθυσμού στο εσωτερικό, αλλά, κυρίως, στο εξωτερικό. Η μετανάστευση, μάλιστα, στο εξωτερικό έχει τις ρίζες της στην Αρχαία Ελλάδα.

Ο ελληνικός λαός προσέφερε το πνεύμα και τη γλώσσα του σε αρκετούς λαούς κι έστειλε παγκόσμια μηνύματα ειρήνης και συνεργασίας των λαών. Η μετανάστευση από την Ελλάδα, όπως και από άλλες χώρες δεν αποτελεί μεμονωμένο εθνικό φαινόμενο, αλλά φαινόμενο στενά συνδεδεμένο με την οικονομική και πολιτική συγκυρία κάθε εποχής, με την αναπτυξιακή πορεία κάθε χώρας και τη σχέση της με τον υπόλοιπο κόσμο. Ιστορικά παρατηρείται μια συσσώρευση μετακίνησης προς το δυτικό κόσμο, που είχε μεγαλύτερη ανάπτυξη.

Οι ευκαιρίες απασχόλησης στις αναπτυγμένες χώρες και η στενότητα της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα, αποτελούν τη βασική αναγκαία συνθήκη εμφάνισης και ανάπτυξης του μεταναστευτικού φαινομένου. Οι λόγοι, όμως, μπορεί να είναι και άλλοι, όπως εσωτερικά γεγονότα, που άλλοτε σχετίζονται με τη διεθνή συγκυρία και άλλοτε εκφράζουν αντιθέσεις και συγκρούσεις της ελληνικής κοινωνίας. Τέτοια γεγονότα διατρέχουν δραματικά όλη σχεδόν τη νεώτερη ιστορία της χώρας μας.

Τα γεγονότα αυτά σφράγισαν την απαρχή της ελληνικής μετανάστευσης, που, στη συνέχεια, τροφοδοτήθηκε σ' όλον τον τρέχοντα αιώνα από τις πολεμικές συρράξεις που γνώρισε η χώρα μας και από την υπάρχουσα αδυναμία μιας αυτοδύναμης ανάπτυξης.

Την εποχή που διανύουμε το φαινόμενο της μετανάστευσης συνεχίζει να υφίσταται στην Ελλάδα, με κύριο αίτιο την οικονομική συγκυρία της χώρας. Στο σύνολό του, ο Απόδημος Ελληνισμός κατά προσέγγιση υπολογίζεται ότι αγγίζει τα 5.000.000. Οι χώρες στις οποίες ο Ελληνισμός έχει τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή παρουσία είναι οι Η.Π.Α., ο Καναδάς, η Αυστραλία, η Γερμανία, χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., και η Νότιος Αφρική.

Απόδημος Ελληνισμός - Μορφές Οργάνωσης

Οι κύριες μορφές οργάνωσης των Αποδήμων Ελλήνων είναι Ομοσπονδίες, Κοινότητες, εθνικοτοπικές οργανώσεις, ενορίες και λοιποί σύλλογοι (πολιτιστικοί, φιλανθρωπικοί, αθλητικοί). Συνολικά υπολογίζεται ότι υπάρχουν περίπου 3.000 οργανώσεις.

Οι Κοινότητες παρουσιάζουν μεταξύ τους διαφορές και μπορούν με ορισμένα κριτήρια να ταξινομηθούν σε τρεις βασικές κατηγορίες: α) στην ενοριακή κοινότητα, που λειτουργεί υπό την αιγίδα της Εκκλησίας β) στην κοινότητα-ενορία, στην οποία υπάρχει σχετική αυτονομία από την Εκκλησία και γ) στην εθνική κοινότητα ή απλώς κοινότητα, στην οποία υπάρχει πλήρης ανεξαρτησία από την Εκκλησία.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί και η οργάνωση των Αποδήμων Ελλήνων με γνώμονα την περαιτέρω ανάπτυξη των επαγγελματικών ή επιχειρησιακών δραστηριοτήτων τους. Έτσι, υπάρχουν αρκετά εμπορικά επιμελητήρια, σύλλογοι επιστημόνων, ιατρών, τραπεζικών κ.λπ.. Η συνολική αυτή δραστηριότητα έχει καταστήσει τον Απόδημο Ελληνισμό, ειδικά στις χώρες που αυτός είναι πληθυσμιακά ισχυρός, μοχλό ανάπτυξης και προόδου. Η δυναμική που αυτή η δραστηριότητα εμπεριέχει, του επιτρέπει να παίζει σημαντικό ρόλο στο πολιτικό γίνεσθαι αρκετών χωρών υποδοχής, με απτά παραδείγματα την ανάδειξη των συμπατριωτών μας σε υψηλά πολιτικά αξιώματα (δήμαρχοι, βουλευτές, γερουσιαστές), με προφανή οφέλη για την Ελλάδα.

Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού

Το 1995, για πρώτη φορά, οι Έλληνες Ομογενείς, όπου Γης, ένωσαν τις δυνάμεις τους, σχηματοποιώντας την «Ελλάδα του κόσμου». Με Προεδρικό Διάταγμα της Ελληνικής Πολιτείας ιδρύθηκε το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), για να αποτελέσει το συμβουλευτικό και εισηγητικό όργανο προς την πατρίδα στα θέματα της Ομογένειας. Με τη συναίνεση όλου του πολιτικού κόσμου ένα πάγιο αίτημα-όραμα των απανταχού Ελλήνων έπαιρνε «σάρκα και οστά».

Συγκροτήθηκε σε τέσσερις γεωγραφικές Περιφέρειες, διοικούμενο από 11μελές Προεδρείο, ενώ η Θεσσαλονίκη καθιερώθηκε ως μόνιμη έδρα και

«πρωτεύουσα» του Οικουμενικού Ελληνισμού. Στην 1η Παγκόσμια Οργανωτική Συνέλευση του Σ.Α.Ε. στη Θεσσαλονίκη (29 Νοεμβρίου – 8 Δεκεμβρίου 1995) Πρόεδρος εξελέγη ο δυναμικός Ανδρέας Α. Άθηνς, από το Σικάγο των Ηνωμένων Πολιτειών (1995-2006). Στην 6η Τακτική Συνέλευση, τον Δεκέμβριο του 2006 στη θέση του Προέδρου εκλέχθηκε ο κ. Στέφανος Π. Ταμβάκης.

Η ωριμότητα και η κατασταλαγμένη εμπειρία που αποκτήθηκε με τα χρόνια εμπέδωσαν την πεποίθηση ότι το Σ.Α.Ε. μπορεί να μετεξελιχθεί σε έναν Οργανισμό με πορεία στο μέλλον. Με την εφαρμογή του ν. 3480/2006, το Σ.Α.Ε. απέκτησε μία άλλη δυναμική, καθώς διασφαλίστηκε ο γνωμοδοτικός, εισηγητικός, διεκδικητικός και υποστηρικτικός ρόλος του προς την Ελληνική Πολιτεία. Βάσει του νέου νόμου οι Περιφέρειες από τέσσερις έγιναν επτά.

Το όραμα του Σ.Α.Ε. και η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η συνεργασία, η υποστήριξη και η συνένωση της Ομογένειας, σε παγκόσμιο επίπεδο, ώστε ο Ελληνισμός να αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη δύναμη. Να ενώσει, να προβάλλει και να διασώσει το ελληνικό πνεύμα και τον πολιτισμό, ώστε να καταστεί ένας σημαντικός πόλος επιρροής ανά τον κόσμο. Να υποστηρίξει τις προσπάθειες των Ελλήνων για την κάλυψη των αναγκών τους και τη βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής τους θέσης. Να εμπνεύσει και να προσελκύσει τους Φιλέλληνες ανά την υφήλιο και να συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη και σύσφιξη των σχέσεων των χωρών διαμονής των Αποδήμων και Ομογενών Ελλήνων με την Ελλάδα.

Ο ρόλος του Σ.Α.Ε. είναι η προσέγγιση Ελλήνων της Διασποράς και η δημιουργία μιας παγκόσμιας δικτύωσης, με στόχο τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων προς το συμφέρον της Ομογένειας, και η μεταφορά τους, ως γνωμοδοτικό και συμβουλευτικό όργανο, προς την Ελληνική Πολιτεία.

Επισημάνσεις Υφυπουργού Εξωτερικών, κ. Κωνσταντίνου Τσιάρα, στη συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2012

Ο Απόδημος Ελληνισμός αποτελεί μία τεράστια διαχρονική δύναμη, που δεν έχει αξιοποιηθεί από την Ελλάδα. Σήμερα τη δύναμη αυτή τη χρειαζόμαστε περισσότερο από ποτέ.

Το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού είναι ένας θεσμός, ο οποίος ξεκίνησε με πολύ μεγάλες προσδοκίες, αλλά, δυστυχώς, δεν πέτυχε τους στόχους, που είχαν τεθεί από την ιδρυτική του διακήρυξη. Δεν κατάφερε να εκπροσωπήσει το σύνολο του Οικουμενικού Αποδήμου Ελληνισμού και να είναι ο θεσμικός συνομιλητής με την Ελληνική Πολιτεία, ούτε καν συμβουλευτικά.

Βασική επιδίωξη της Ελληνικής Πολιτείας είναι το Σ.Α.Ε. να παίζει κυρίαρχο ρόλο απέναντι σε όλο τον Ομογενειακό Οικουμενικό Ελληνισμό. Κατά συνέπεια, δόθηκε βαρύτητα, σε μια σοβαρή προσπάθεια αναμόρφωσης του νόμου που αφορά το Σ.Α.Ε., η οποία εστιάστηκε σε τρεις συγκεκριμένες αρχές / άξονες, που θα δώσουν το έναυσμα, την κατεύθυνση στην οποία θα στηριχθεί η επόμενη φάση του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού. Οι άξονες αυτοί είναι η αυτοοργάνωση του θεσμού, η αυτοχρηματοδότηση και η κάθετη εκπροσώπησή του.

Η αυτοοργάνωση είναι η πρώτη αρχή. Το Σ.Α.Ε. πρέπει να λειτουργήσει μόνο του και μέσα από μία διαδικασία, η οποία θα εμπνευστεί από τα ίδια του τα μέλη και από την ίδια του την οργάνωση, χωρίς να υπάρχει καμία απολύτως δυνατότητα παρέμβασης από την όποια Ελληνική Πολιτεία και τα Κόμματα.

Η αυτοχρηματοδότηση είναι ο δεύτερος άξονας. Πρέπει να υπάρξει δυνατότητα από ομογενειακές οργανώσεις να υποστηρίξουν την ύπαρξη και τη λειτουργία τους μέσα από την αυτοχρηματοδότηση. Να συγκροτηθεί ένα όργανο σε παγκόσμιο επίπεδο, που να έχει τον τρόπο και τη δυνατότητα να υποστηρίξει οικονομικά τη δική του λειτουργία και δραστηριότητα.

Ο τρίτος άξονας αφορά στην κάθετη εκπροσώπηση του Σ.Α.Ε.. Με τη δυνατότητα να είναι μέλος του Σ.Α.Ε. ο κάθε Έλληνας πολίτης, δημιουργείται μια προοπτική αίσθησης ότι το Συμβούλιο ανήκει σε όλους και εκπροσωπεί τους πάντες. Βασικό εργαλείο που θα μπορούσε να βοηθήσει σημαντικά στη σημερινή μορφή της κοινωνίας είναι σαφώς η νέα τεχνολογία.

Στις επαφές του με την Ομογένεια ο Υφυπουργός, κ. Τσιάρας, διαπίστωσε ότι υπάρχουν δραστήριοι άνθρωποι ανά τον κόσμο, σε όλες τις Κοινότητες, που θα ήθελαν να βοηθήσουν χωρίς, όμως, να έχει βρεθεί ακόμη ο σωστός τρόπος και η διαδικασία για να υπάρξει αποτέλεσμα. Προσπάθειες οργάνωσης γίνονται σε τοπικό επίπεδο, μέσω σύγχρονων μέσων κοινωνικής δικτύωσης, μέσα από το Internet και το Facebook, οι προσπάθειες, όμως, αυτές δεν μπορούσαν να μεταφερθούν σε ένα όργανο, που θέλουμε να παίζει παγκόσμιο ρόλο, δηλαδή, στο Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού. Μέσα από το Σ.Α.Ε. πρέπει να αναζητηθεί η δημιουργία δικτύου του Οικουμενικού Ελληνισμού.

Με το πέρασμα των χρόνων οι γενιές μεταναστών έχουν αλλάξει και εξελιχθεί. Οι δεύτερης και τρίτης γενιάς Έλληνες μετανάστες δεν μπορούν να εμπνευστούν πλέον από τα δεδομένα προηγούμενων εποχών και πρέπει να βρεθούν διαμέσου του Σ.Α.Ε. νέοι τρόποι επικοινωνίας και σχέσης με την πατρίδα.

Σήμερα, το βασικό πρόβλημα που απασχολεί την Ομογένεια είναι η παιδεία. Η γλώσσα μαζί με τη θρησκεία είναι τα δύο βασικά στοιχεία, που προσδιορίζουν την ελληνική ταυτότητα και αποτελούν τον συνδυαστικό κρίκο των Ομογενών με τη μητέρα-

πατρίδα. Λόγω της δημοσιονομικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα μας, περιορίστηκε σημαντικά ο αριθμός των εκπαιδευτικών που αποσπώνται από την Ελλάδα στο εξωτερικό για τη διδασκαλία των ελληνικών στα παιδιά των Ομογενών. Το πρόβλημα είναι μείζον και το αντιμετωπίζουν όλοι οι Απόδημοι Έλληνες, γι' αυτό θα πρέπει να βρεθούν τρόποι για την αντιμετώπισή του.

Πρέπει η Ομογένεια να δεχθεί κίνητρα, ούτως ώστε να μην αποκοπεί από την Ελλάδα, και ένα σοβαρό και καίριο θέμα, που θα φέρει σε ουσιώδη επαφή τις δύο πλευρές είναι και το θέμα της επιστολικής ψήφου, που αποτελεί ένα διαχρονικό και πάγιο αίτημα της Ομογένειας και θα πρέπει να απασχολήσει την Επιτροπή.

Τέλος, σε ό,τι αφορά στα βήματα που έχουν δρομολογηθεί, ύστερα από συσκέψεις με το Προεδρείο του Σ.Α.Ε., πρέπει να επισημάνουμε τη σύσταση Επιτροπής, στην οποία συμμετέχουν και μέλη του Σ.Α.Ε., που θα προετοιμάσει το νέο νόμο για την αναμόρφωση του Σ.Α.Ε.. Αφού ψηφισθεί από τη Βουλή, θα δρομολογηθούν οι διαδικασίες των περιφερειακών εκλογών και της τακτικής συνέλευσης του Σ.Α.Ε..

Προτάσεις προς υλοποίηση

1. Οργανωτική αναδιάρθρωση του Σ.Α.Ε., με σκοπό την επιθυμητή ορθή του λειτουργία. Σωστή αντιπροσώπευση και κάλυψη κενών που προϋπήρχαν στις επαφές Ελλάδας και Αποδήμου Ελληνισμού. Να δοθεί βαρύτητα στην αυτοοργάνωση, αυτοχρηματοδότηση και την κάθετη εκπροσώπηση, ως πυλώνων του νέου Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού. Η δυνατότητα αυτοχρηματοδότησης θα μπορούσε να στηριχθεί στη συνδρομή μελών, στην αναζήτηση δωρεών, καθώς και σε εκδηλώσεις, προκειμένου να συλλέγουν χρήματα. Έτσι εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία της λειτουργίας του Σ.Α.Ε..

Να υπάρξει διάφανη και καθαρή διαχείριση πόρων και όλων των οικονομικών του Σ.Α.Ε., μέσω δικλίδων ασφαλείας και ορθής κατανομής καθηκόντων. Η προσπάθεια εκσυγχρονισμού και λειτουργίας θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στα δεδομένα της εποχής, με τη χρήση και τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών.

2. Να γίνει πράξη η καταγραφή των κοινωνικών, επιστημονικών και επαγγελματικών ομάδων των ανά την Οικουμένη συμπατριωτών μας, η οποία θα αποτελέσει το ισχυρότερο θεμέλιο του νέου Σ.Α.Ε., δεδομένου ότι υπάρχει πλήθος εξεχόντων Ελλήνων σε διεθνές επίπεδο, όπως π.χ. επιχειρηματιών, ιατρών, νομικών, πολιτικών προσώπων, κ.α..

3. Προώθηση της λειτουργίας αποτελεσματικότερων, προξενικών αρχών, οι οποίες θα συνεργάζονται ουσιαστικά με το νέο Σ.Α.Ε. και την Εκκλησία και θα

εξυπηρετούν καλύτερα το ομογενειακό κοινό, αναφορικά με γενικότερα ζητήματα, όπως η παιδεία ή ειδικότερα θέματα, όπως διαβατήρια, βίζα, πληρεξούσια κ.λπ..

4. Ενδυνάμωση δεσμών, συνειδήσεων και γνώσεων των Ομογενών με την δυνατότητα συχνότερης επαφής τους με την ελληνική γλώσσα, την ιστορία, την ορθόδοξη και κάθε άλλη θρησκεία και τον ελληνικό πολιτισμό. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί διαμέσου ενημερωτικών εκδηλώσεων και, κυρίως, μέσω στήριξης των ελληνικών σχολείων.

Εκπαίδευση δασκάλων και καθηγητών προερχόμενων από την Ομογένεια, με επιδοτούμενες σπουδές στην Ελλάδα. Χρειάζονται άτομα, που να είναι γνώστες της ελληνικής κουλτούρας, της γλώσσας και της ιστορίας μας. Ίσως, με παράλληλη πρόβλεψη κονδυλίων από την Ελλάδα για στήριξη των παραπάνω και της παιδείας εν γένει.

5. Συναφές είναι το ζήτημα διατήρησης, ενδυνάμωσης και ίδρυσης εδρών νεοελληνικών σπουδών και ελληνικών κέντρων σπουδών στην Ομογένεια, η οποία μπορεί να λειτουργήσει προς την κατεύθυνση εκπαίδευσης νέων δασκάλων. Οι έδρες και τα κέντρα οφείλουν να επικουρούνται από άρτια εξοπλισμένες, ηλεκτρονικές και μη, βιβλιοθήκες, οι οποίες θα καθιστούν αντιληπτό το έργο που μπορεί να προσφέρουν οι έδρες και τα κέντρα.

6. Στήριξη και καλή συνεργασία μεταξύ Ομογένειας και Χριστιανικής Κοινότητας.

7. Προσέλκυση επενδύσεων στον ελλαδικό χώρο, με άμεση βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος, με μείωση της εγχώριας γραφειοκρατίας και δημιουργία ενός μόνιμου φορολογικού καθεστώτος, χωρίς ουσιαστικές μελλοντικές παρεμβάσεις. (fast track).

Μείωση φορολογίας, με σκοπό τη διατήρηση των περιουσιών των Ομογενών στην Ελλάδα.

Δημιουργία μιας οικονομικής διπλωματίας, μέσω σημαντικών Ελλήνων επιχειρηματιών του εξωτερικού.

Διοργάνωση εκθέσεων, που θα αποτελούν σημείο συνάντησης Ελλήνων παραγωγών με Έλληνες επιχειρηματίες του εξωτερικού.

8. Τουριστικά πακέτα επιδοτούμενα, συνδεδεμένα με την παρουσία Ομογενών στην Ελλάδα ως κίνητρα και αντισταθμιστές παροχών.

9. Δρομολόγηση της διαδικασίας του κρίσιμου ζητήματος της ψήφου της Ομογένειας, με γνώμονα την αντιπροσώπηση με Βουλευτές προερχόμενους από την Ομογένεια, για καλύτερη εκπροσώπηση και μεταφορά της πραγματικότητας του Αποδήμου Ελληνισμού στην Ελληνική Βουλή.

Με την υλοποίηση του νέου πλάνου λειτουργίας του Σ.Α.Ε., την αξιοποίηση των προτάσεων της Επιτροπής και την εκμετάλλευση της θετικής διάθεσης όλων των εμπλεκόμενων πλευρών, το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού θα κατορθώσει τελικά να κάνει το όραμά του πραγματικότητα. Η συνένωση όλης της Ομογένειας, η συνέχιση και η προβολή του ελληνικού πνεύματος και πολιτισμού, η συμβολή στην ανάκαμψη της στρεβλής συγκυριακά εικόνας της σημερινής Ελλάδας, να αποτελέσουν το βασικό του στόχο. Ο ρόλος του, πλέον, αποκτά έμπρακτο ενδιαφέρον. Θα προσπαθήσει για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων προς το συμφέρον του συνόλου της Ομογένειας, λειτουργώντας ως εκπρόσωπος του Οικουμενικού Αποδήμου Ελληνισμού και θεσμικός συνομιλητής με την Ελληνική Πολιτεία.

**Β. Η ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ, ΤΗΝ ΙΜΒΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΤΕΝΕΔΟ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ**

Την Πέμπτη, 13 Δεκεμβρίου 2012, συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς, με θέμα ημερήσιας διάταξης την ενημέρωση των μελών της Επιτροπής για τα θέματα της Ομογένειας στην Κωνσταντινούπολη, την Ίμβρο και την Τένεδο.

Στη συνεδρίαση προσκλήθηκαν και παρέστησαν οι κ.κ. Νικόλαος Ουζούνουγλου, Μηνάς Τσιτάκος, Μιχαήλ Μαυρόπουλος, Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος και Γενικός Γραμματέας της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών αντίστοιχα, και τα μέλη του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας, κ.κ. Νικόλαος Αναγνωστόπουλος, Ευάγγελος Μιχαηλίδης και Σταμάτιος Κίσσας. Επίσης, οι κ.κ.: Απόστολος Κερκινέογλου, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου Τενεδίων «ο Τέννης» και Χρήστος Κάλφας, μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου.

Είχε προσκληθεί, επίσης, η Ένωση Ιμβρίων, αντιπροσωπεία της οποίας δεν παρέστη, αλλά εστάλη επιστολή με τις θέσεις της Ένωσης, η οποία διανεμήθηκε σε όλα τα μέλη της Επιτροπής. Είναι η τέταρτη φορά που η Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών προσκαλείται και συμμετέχει σε συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς.

Η Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών (ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ.) ιδρύθηκε το 2006, είναι δευτεροβάθμιο σωματείο και αποτελεί τον ενωτικό φορέα των 26 σωματείων των εκπατρισμένων Ελλήνων της Πόλης. Σε αυτά τα 26 σωματεία υπάρχουν, επίσης, και αρωγά πρόσθετα μέλη που βρίσκονται σε όλες τις χώρες. Είναι μέλος της Ομοσπονδίας Μειονοτήτων της Ευρώπης και του Economic and Social Committee του Ο.Η.Ε..

Κύριοι σκοποί της ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ.

- Η αλληλεγγύη μεταξύ των ανά τον κόσμο Κωνσταντινουπολιτών και, ιδιαίτερα, με τους Ομογενείς που ζουν στην Κωνσταντινούπολη.
- Η προάσπιση και προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, ειδικότερα, των δικαιωμάτων των Κωνσταντινουπολιτών, βεβαίως, και σε συνεργασία με τους Ιμβρίους και Τενεδίους.
- Η συμπαράσταση και υποστήριξη προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

- Η συστηματική μελέτη των προβλημάτων που απασχολούν την Ομογένεια της Κωνσταντινουπόλεως, της Ίμβρου και της Τενέδου.
- Η προώθηση και διασφάλιση των συνθηκών για τη διατήρηση του Ελληνισμού της Κωνσταντινουπόλεως στην εστία του.
- Η ανάδειξη και αναγνώριση των εκπατρισμένων Κωνσταντινουπολιτών, μαζί με τους Ομογενείς Έλληνες της Κωνσταντινούπολης που βρίσκονται εν ζωή, από τις κυβερνήσεις κρατών και τους διεθνείς οργανισμούς, ως κληρονόμων και διαχειριστών του πολιτισμικού πλούτου των Ελληνικών Κοινοτήτων και των ιδρυμάτων στην Κωνσταντινούπολη.

Αξονες δράσης της ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ. όσον αφορά στις ενέργειές της προς κράτη, διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ:

- Συνεχής ενημέρωση, με λεπτομερείς εκθέσεις και αναφορές, για τα ζητήματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θρησκευτικών ελευθεριών που προβάλλονται στις κυβερνήσεις, πρώτα στην Τουρκία, στη συνέχεια στην Ελλάδα και μετά στις άλλες χώρες, σε διεθνείς οργανισμούς, στο Συμβούλιο της Ευρώπης, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς, επίσης, και σε μη κυβερνητικούς οργανισμούς που έχουν ως σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- Τακτικές συναντήσεις με την Τουρκική Κυβέρνηση: Πρωθυπουργό Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Παιδείας και Υπουργείο Ε.Ε.. Αυτές πραγματοποιούνται από τον Μάιο του 2010, μετά την αλλαγή στάσης των 60 ετών της Τουρκικής Κυβέρνησης, ότι οι Ομογενείς έφυγαν με τη θέλησή τους.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι Κωνσταντινουπολίτες δεν είναι Ελληνισμός της Διασποράς, αλλά γηγενείς, εκπατρισμένοι, απελαθέντες και εξαναγκασμένοι να εγκαταλείψουν τη γενέτειρά τους. Σήμερα, το 98% αυτής της ιστορικής Κοινότητας, που υπαγόταν στη Συνθήκη της Λωζάνης, η οποία είναι η ιδρυτική πράξη της σύγχρονης ρεπουμπλικανικής Τουρκίας, βρίσκεται εκτός της γενέτειρας γης της, της πατρίδας της.

Σήμερα στην Κωνσταντινούπολη λειτουργούν τρία (3) Λύκεια και Γυμνάσια μαζί, ένα Δημοτικό μεγάλο - το Ζάππειο - και ένα Δημοτικό στην Κοινότητα της Βλάχκας και στην Πρίγκιπο. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών είναι 220, αλλά υπάρχει το πρώτο ελπιδοφόρο μήνυμα, καθώς ο Παιδικός Σταθμός έχει 25 παιδιά και το Νηπιαγωγείο του Ζαππείου έχει 35 παιδιά.

Η ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ. απαιτεί από την Τουρκική Κυβέρνηση και το Κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, την αποκατάσταση και τη θεραπεία των αδικιών που έχει υποστεί η Ελληνική Κοινότητα τα τελευταία 90 χρόνια, με τις κατά συρροή και μαζικής κλίμακας παραβιάσεις των προβλεπόμενων δικαιωμάτων από τη Συνθήκη της Λωζάνης – η οποία είναι η ιδρυτική πράξη της νέας Τουρκίας και κανένας νόμος δεν μπορεί να παραβεί κανονικά αυτήν τη Συνθήκη – όπως, επίσης, και των Συνταγμάτων του 1924, του 1960 και του 1980, των διεθνών συμβάσεων του Ο.Η.Ε. περί προστασίας μειονοτήτων και της Σύμβασης της Ρώμης, που η Τουρκία είναι μέλος από το 1954, πολύ νωρίτερα από την Ελλάδα.

Προτάσεις της ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ. προς την Τουρκική Κυβέρνηση

- Αποκατάσταση των υπηκοοτήτων άνευ όρων και οποιασδήποτε πληρωμής.
 - Απόδοση της υπηκοότητας στις νέες γενιές.
 - Δημιουργία υπηρεσίας νομικής υποστήριξης για τα περιουσιακά θέματα.
 - Κατάρτιση προγράμματος ευρείας κλίμακας με οικονομική υποστήριξη από το ίδιο το Τουρκικό Κράτος, που θα απευθύνεται προς τη νέα γενιά, με σκοπό να μην παλιννοστήσει.
 - Ίδρυση Ερευνητικού Κέντρου στην Κωνσταντινούπολη με τη συνεργασία Κωνσταντινουπολιτών της Διασποράς και υποστήριξη της Κυβέρνησης σε ιδρύματα, τα οποία δεν λειτουργούν τώρα.
 - Επιστροφή της βιβλιοθήκης και του αρχείου του Ελληνικού Φιλολογικού Συλλόγου στην Κωνσταντινούπολη.
 - Πλήρης και ολόθερμη υποστήριξη των αιτημάτων του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Ομογένειας, όπως είναι η επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, καθώς και των ευαγών ιδρυμάτων.

Στηρίγματα της ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ.

- Η άρρηκτη ενότητα, μεταξύ των ανά της Γης Κωνσταντινουπολιτών, στην Πόλη, στην Ελλάδα και σε όλες τις ηπείρους της Οικουμένης.
- Η στενή συνεργασία με τον Οικουμενικό Πατριάρχη και τους φορείς της Ομογένειας.
 - Η στενή συνεργασία με όλους τους φορείς της Ελληνικής Πολιτείας.
 - Η βαθιά γνώση της ιστορίας.
 - Το διεθνές δίκαιο των δικαιωμάτων του ανθρώπου, στα πλαίσια του Ο.Η.Ε. και των διεθνών οργανισμών.

- Η ενημέρωση της κοινής γνώμης της Τουρκίας για την εξαιρετική σημασία της συμβολής των ελληνικής καταγωγής υπηκόων της χώρας την περίοδο πριν και μετά από το 1923 σε όλους τους τομείς της κοινωνίας ως πηγή προόδου.
- Η κινητοποίηση της νέας γενιάς.

Ψήφισμα της Ομοσπονδίας Μειονοτήτων της Ευρώπης

Τον Μάιο του 2013 η Ομοσπονδία Μειονοτήτων της Ευρώπης με ομόφωνο ψήφισμά της (συμπεριλαμβανομένης και της μουσουλμανικής μειονότητας στην Ελλάδα), κάλεσε τα κράτη να προβούν σε μέτρα αποκατάστασης και θεραπείας και να υποστηρίξουν τις αρχές που εγκαθίδρυσαν με το ψήφισμα 60147 του Ο.Η.Ε., εναρμονίζοντας το νομικό τους σύστημα, συμπεριλαμβανομένων των συνταγματικών τους κανόνων, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η θεραπεία και η αποκατάσταση των μειονοτήτων, οι οποίες έχουν έρθει αντιμέτωπες με καταπάτηση των δικαιωμάτων στο παρελθόν.

Βασικά Θέματα- Στρατηγικές Επιλογές

- Πρέπει να γίνει απογραφή των Κωνσταντινουπολιτών.
- Πολύπλευρη υποστήριξη της ομογενειακής παιδείας, πιστεύοντας ότι αυτή αποτελεί τον βασικό παράγοντα της επιβίωσης και αναζωογόνησης της Ρωμιούσνης της Πόλης (στελέχωση, εκτύπωση, παράδοση διδακτικών βιβλίων, υποστήριξη εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, υποτροφίες, εξωσχολική εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση).

Πρόταση της ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ. Δημιουργία Εργαστήριου Εικονικής Πραγματικότητας για εξωσχολική εκπαίδευση, ώστε οι μαθητές των σχολείων από την Ελλάδα, τα ομογενειακά σχολεία, τα μειονοτικά σχολεία, ακόμη και τα τουρκικά σχολεία, να μπορούν να το επισκέπτονται, για να βλέπουν ότι υπήρχαν κάποτε ελληνικά σχολεία με πολλούς μαθητές.

Ιδρύθηκε στην Κωνσταντινούπολη, ο **Σύνδεσμος Υποστήριξης Ρωμείων Κοινοτικών Ιδρυμάτων**, ο ΣΥΡΚΙ, σε ευρύ φάσμα θεμάτων:

- Αποτύπωση και συντήρηση κοινοτικών ακινήτων, κοιμητήριων της Ομογένειας.
- Κατοχύρωση του νομικού καθεστώτος τους και αντιμετώπιση νομικών ζητημάτων που αφορούν στα ευαγή ιδρύματα. Σημειώνεται ότι, ήδη, έχει επιστραφεί η ιδιοκτησία των περισσότερων ακινήτων στα ευαγή ελληνικά ιδρύματα.
- Η διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

- Αξιοποίηση των κοινοτικών ακινήτων για όφελος της Ομογένειας.
- Έχει υποβάλει επίσημα αίτημα στην Τουρκική Κυβέρνηση να διενεργηθούν εκλογές στο Ίδρυμα του Μπαλουκλί.

Προτάσεις ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ. προς τη Βουλή

- Η Βουλή να συνδράμει στην υιοθέτηση από το ευρωπαϊκό νομικό σύστημα του ψηφίσματος 60147 του Ο.Η.Ε..
- Ενημέρωση των Κοινοβουλίων και άλλων χωρών για τα δικαιώματα του Ελληνισμού της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου, που απορρέουν από τις διεθνείς συμβάσεις.
- Άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου στα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, για την τήρηση της νομιμότητας στη διοίκηση ευαγών ιδρυμάτων.
- Συνέχιση της συνεργασίας σε θέματα αρχείων, εκθέσεων, εκδόσεων.

ΤΕΝΕΔΟΣ

Η Τένεδος τη δεκαετία του '60 είχε 1.200 περίπου κατοίκους ελληνικής καταγωγής, με τουρκική υπηκοότητα. Μετά την κρίση του 1964 και περισσότερο του 1974, οι κάτοικοι αυτοί εγκατέλειψαν σιγά – σιγά το νησί, λόγω της γνωστής ανθελληνικής στάσης της Τουρκίας. Σήμερα ζουν εκεί 25 περίπου άνθρωποι. Οι περισσότεροι από αυτούς δεν διαμένουν μόνιμα στο νησί, αλλά 6 έως 8 μήνες το χρόνο. Είναι περίπου 10 αυτοί που διαμένουν μόνιμα. Κύρια αιτία που ανάγκασε τον Ελληνισμό της Τενέδου και της Ίμβρου να εγκαταλείψει τις εστίες του, ήταν η κατάσταση της ελληνικής εκπαίδευσης στα νησιά το 1964.

Ιδιαίτερα στην Τένεδο δεν υπήρχε η δυνατότητα εφαρμογής του μέτρου των απαλλοτριώσεων, που εφάρμοσαν στην Ίμβρο, διότι οι ελληνικές περιουσίες ήταν διάσπαρτες και γειτνιάζουσες με τις αντίστοιχες τουρκικές και έτσι οι Τενέδιοι αναγκάστηκαν να ξεπουλήσουν τις περιουσίες τους έναντι πινακίου φακής, παρά το γεγονός ότι το νησί τότε είχε μεγάλη οικονομική πρόοδο από την τεράστια ανάπτυξη της αμπελουργίας και της οινοποιίας και να εκπατριστούν.

Η Κοινότητα Τενέδου είχε πάνω από 60 ακίνητα-σχολεία, εκκλησίες, ακίνητα ποικίλων χρήσεων, αμπέλια, χωράφια - ενώ η Εκκλησία είχε 20 ακίνητα, αμπέλια, χωράφια, οικόπεδα, τα οποία δημεύτηκαν. Τα τελευταία χρόνια η Κοινότητα προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό, αλλά και στο Τουρκικό Κτηματολογικό Δικαστήριο, για τη διεκδίκησή τους. Μέχρι σήμερα η έκβαση των δικαστικών προσφυγών έχει ως εξής: αναγνωρίστηκε η ιδιοκτησία μόνο σε 20 ακίνητα, για τα οποία χορηγήθηκαν στην Ελληνική Κοινότητα τίτλοι ιδιοκτησίας. Απορρίφθηκε η διεκδίκηση 8 αγροτικών

εκτάσεων, ενώ δόθηκε αποζημίωση 273.000 € για ορισμένα ακίνητα, για τα οποία είχε δοθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην Τουρκία το προνόμιο να επιλέξει μεταξύ εγγραφής στο Κτηματολόγιο και καταβολής αποζημίωσης. Εκκρεμεί ακόμα η δικαστική διεκδίκηση 80 περίπου ακινήτων.

Με πρωτοβουλία του Συλλόγου Τενεδίων και της Ελληνικής Κοινότητας, χορηγήθηκε πέρυσι από τις τουρκικές αρχές άδεια επισκευής ενός εξωκκλησιού, της Αγίας Παρασκευής, που αποτελεί σύμβολο του νησιού, ενός άλλου παρεκκλησιού και η κατασκευή παραπλεύρως μιας σύγχρονης κατοικίας για τον ιερέα του νησιού.

Οι Τενεδίοι, όπου γης, επισκέπτονται την ιδιαίτερη πατρίδα τους το καλοκαίρι και, ιδιαίτερα, τον Ιούλιο, που πραγματοποιείται η πανήγυρη στη μνήμη της Αγίας Παρασκευής στις 26 Ιουλίου.

Προτάσεις για την Τένεδο

- Η στήριξη των εναπομεινάντων κατοίκων και η παροχή κινήτρων για επιστροφή και όσων έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν και να μείνουν εκεί.
- Η αξιοποίηση της κοινοτικής περιουσίας από τους εναπομείναντες κατοίκους, που έχουν τη σχετική δυνατότητα.

Υπάρχει ένα Κοιμητήριο πολύ ιστορικό, της Πύλης της Αδριανουπόλεως. Είναι και Πατριαρχικό, μετά από την άλωση. Για πρώτη φορά ο Δήμος έδωσε ένα σημαντικό ποσό, να επισκευαστεί. Πέρυσι, για πρώτη φορά, από το 1923 η Ερυθρά Ημισέληνος έδωσε 8 τόνους τροφίμων στη μειονότητα.

Προτάσεις προς υλοποίηση

1. Επίσκεψη κλιμακίου της Επιτροπής, μαζί με την Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών στην Κωνσταντινούπολη, την Ίμβρο και την Τένεδο. Να ζητηθούν συναντήσεις με τον Οικουμενικό Πατριάρχη, τον Σύνδεσμο Υποστήριξης Ρωμείκων Κοινοτικών Ιδρυμάτων, φορείς της Ομογένειας, καθώς και εκπροσώπους του Κοινοβουλίου και της Κυβέρνησης της Τουρκίας.

2. Συνεργασία της αρμόδιας Υποεπιτροπής με την ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ για, από κοινού, συναντήσεις με Υπουργεία και δημόσιους οργανισμούς, για αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν οι Ομογενείς από την Τουρκία στην Ελλάδα.

3. Συνεργασία με τον Πρόεδρο της Βουλής για την προώθηση των προτάσεων της ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ. και για στήριξη των θεμάτων τους από τα Κοινοβούλια φίλων χωρών.

4. Διαβίβαση της Έκθεσης της Επιτροπής στο Υπουργείο Εξωτερικών για ενημέρωση και περαιτέρω αξιοποίηση.

Γ. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Την Τρίτη, 26 Φεβρουαρίου 2013, συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς, με θέμα ημερήσιας διάταξης: Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, για τα θέματα της Ελληνικής Ομογένειας στην Αίγυπτο.

Στην Επιτροπή προσκλήθηκαν και παρέστησαν οι κ.κ. Στέφανος Ταμβάκης, Επίτιμος Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας, Εδμόνδος Κασιμάτης, Εκπρόσωπος της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας, Χρήστος Καβαλής, Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Καΐρου, Δρ. Σπυρίδων Καμαλάκης, Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνο-Αιγυπτιακής Φιλίας, καθώς και η κυρία Κρυστάλλω Τρίμη και ο κ. Κώστας Μιχαηλίδης, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Αιγυπτιωτών Ελλήνων, αντίστοιχα.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Η οργανωμένη ελληνική παροικία της Αιγύπτου μετράει 170 χρόνια ζωής, ενώ η ελληνική παρουσία χάνεται στα βάθη των αιώνων. Ο Ελληνισμός από το 1843 άρχισε να οργανώνεται σε κοινότητες, συλλόγους, σωματεία σε όλες τις πόλεις της Αιγύπτου με εκατοντάδες, χιλιάδες μέλη. Σχολεία, γηροκομεία, νοσοκομεία, εφημερίδες είναι ορισμένες μόνο από τις δραστηριότητες του παροικιακού Ελληνισμού της Αιγύπτου.

Σήμερα, παρά το ολιγάριθμο της ελληνικής παρουσίας, συνεχίζεται η λειτουργία των αμιγώς ελληνικών σχολείων, γηροκομείων, του Ελληνικού Νοσοκομείου στο Κάιρο, η έκδοση, σε εβδομαδιαία βάση στο Κάιρο και σε μηνιαία βάση στην Αλεξάνδρεια, ελληνικών εφημερίδων και μια έντονη πολιτιστική και σωματειακή-συλλογική δράση.

Σημειώνεται ότι η νομική υπόσταση των Κοινοτήτων έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία. Σήμερα για τις Ελληνικές Κοινότητες του Καΐρου και της Αλεξάνδρειας, υπάρχει νομικό κενό στην αναγνώριση από το Ελληνικό Κράτος. Από την αιγυπτιακή πλευρά, οι Κοινότητες είναι αναγνωρισμένες ως κοινωφελή σωματεία, τα οποία λειτουργούν στο πλαίσιο των νόμων της Αιγύπτου. Έχουν, όμως, ιδιαίτερα προτερήματα, που πηγάζουν από τη Συνθήκη του Μοντρέ, μια διμερή συμφωνία, μεταξύ Ελλάδος και Αιγύπτου του 1949, τότε που καταργήθηκαν οι διομολογήσεις. Βάσει αυτής της Συνθήκης και των διευκρινιστικών επιστολών, μεταξύ των Υπουργείων Εξωτερικών των δύο κρατών που αντηλλάγησαν, εάν ποτέ διαλυθούν οι Ελληνικές Κοινότητες, οι περιουσίες τους ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο. Συνεπώς, οι Ελληνικές Κοινότητες είναι διαχειριστές ελληνικής δημόσιας περιουσίας. Θα πρέπει

να υπάρξει παρακολούθηση και σχεδιασμός στο θέμα αυτό, επειδή με τις καινούργιες αλλαγές που υπάρχουν, εάν η Αίγυπτος δεν σεβαστεί αυτές τις διμερείς συμφωνίες, αυτό το προτέρημα μπορεί να απεμποληθεί.

Οι Ελληνικές Κοινότητες της Αιγύπτου είναι οικονομικά αυτόνομες και ανταποκρίνονται επάξια στον κοινωνικό και κοινωφελή τους ρόλο, ήτοι:

- Λειτουργία γηροκομείων.
- Προσφορά γευμάτων.
- Ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη.
- Μηνιαία κοινωνικά επιδόματα.
- Υποτροφίες στους νέους για σπουδές στην Αίγυπτο ή την Ελλάδα.
- Συντήρηση των ιερών ναών, που ανήκουν στην ιδιοκτησία τους.
- Ανακαίνιση και ανάδειξη των ιστορικών ταφικών μνημείων, κοινοτικών κοιμητηρίων.

- Καταγραφή, φωτογράφιση και ψηφιακή αρχειοθέτηση των εγγράφων της.

Υπάρχουν, επίσης, περίπου 121 ελληνικές μεγάλες και μικρές επιχειρήσεις στην Αίγυπτο. Τα συνολικά επενδεδυμένα κεφάλαια είναι άνω των 800.000.000 €.

Το 1999, με οικονομική συνεισφορά επαναπατρισθέντων Ελλήνων της Αιγύπτου στην Ελλάδα, φιλοτεχνήθηκε ένα μεγαλοπρεπές άγαλμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, μεταφέρθηκε με πλοίο του Ελληνικού Ναυτικού στην Αλεξάνδρεια και τοποθετήθηκε σε κεντρικότατο σημείο της πόλης. Επίσης, με τη συμβολή Ομογενών το όνομα της πόλης στην είσοδο αυτής, αναγράφεται στα ελληνικά και στα αραβικά μόνο.

Το Ελληνικό Νοσοκομείο του Καΐρου, έκλεισε τα εκατό χρόνια λειτουργίας του. Είναι το μόνο ελληνικό νοσοκομείο, το οποίο δεν ανήκει σε ιδιώτη εκτός Ελλάδος. Βρίσκεται σε οικόπεδο 14.000 τ.μ στο κέντρο του Καΐρου.

Η καταγραφή σε πρώτη φάση και κατόπιν εκμετάλλευσης των περιουσιακών μας στοιχείων, τόσο στην Αίγυπτο όσο και στην Ελλάδα, δημιουργεί το απαραίτητο χρηματικό αποθεματικό, προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι τρέχουσες ανάγκες και να χρηματοδοτηθούν τα μελλοντικά προγράμματα που έχουμε σχεδιάσει. Σημειώνεται ότι τελευταία η Τουρκία έχει εισβάλει πολιτιστικά, πολιτικά και επιχειρηματικά στην Αίγυπτο.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Στα ελληνικά εκπαιδευτήρια, τα παιδιά διατηρούν μέσα τους την ελληνική φλόγα, την ελληνική παιδεία. Βέβαια, η σύνθεση των παιδιών έχει πλέον αλλάξει. Υπάρχουν μικτοί γάμοι, το 65% του Δημοτικού είναι παιδιά από μικτούς γάμους.

Η έλλειψη αποστολής εκπαιδευτικών από την Ελλάδα είναι ένα τεράστιο πρόβλημα δήλωσαν οι καλεσμένοι. Κατανοούν ότι στην παρούσα φάση το Ελληνικό Κράτος δεν μπορεί να προσφέρει τα όσα προσέφερε. Θεωρείται αναγκαία, όμως, η ομαλή συνέχιση των σχολείων που είναι κοινός στόχος και για την Ελληνική Πολιτεία. Άλλωστε, όλα τα λειτουργικά έξοδα των σχολείων, πλην της μισθοδοσίας των αποσπασμένων από την Ελλάδα εκπαιδευτικών καλύπτονται πλήρως από τις ίδιες τις Ελληνικές Κοινότητες.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος και προκειμένου να καλύπτονται οι ανάγκες των ελληνικών σχολείων της Αιγύπτου σε εκπαιδευτικό προσωπικό, κατατέθηκαν οι εξής προτάσεις:

1. Όσο διαρκεί η οικονομική κρίση στην Ελλάδα, αντί ο Κρατικός Προϋπολογισμός να καλύπτει 3 μισθούς για κάθε μία θέση εκπαιδευτικού (δηλαδή, μισθό αποσπασμένου εκπαιδευτικού στην Ελλάδα, επιμίσθιο εξωτερικού και μισθό του εκπαιδευτικού, που καλύπτει την οργανική θέση του αποσπασμένου), να υπάρχει η δυνατότητα συμπλήρωσης των αναγκών με Ομογενείς εκπαιδευτικούς, εφόσον υπάρχουν ή μη αποσπασμένους εκπαιδευτικούς (είτε από τους αναπληρωτές είτε μέσω ΑΣΕΠ ή όποιο άλλο τρόπο υποδείξει το αρμόδιο Υπουργείο) με την υποχρέωση της κάλυψης ενός μισθού, σύμφωνα με τα ισχύοντα στην Ελλάδα.

2. Να υπάρξει μια νομοθετική πρόνοια για τη διευκόλυνση των παιδιών της Ομογένειας, που επιθυμούν να εισαχθούν σε σχετικές με την εκπαίδευση σχολές, με την υποχρέωση να επιστρέφουν και να εργάζονται ως εκπαιδευτικοί στα ελληνικά σχολεία της Ομογένειας, χωρίς την καταβολή βέβαια επιμίσθιου.

3. Να τεθούν αξιοκρατικά και όχι κομματικά κριτήρια για τους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι έρχονται στην Αίγυπτο.

4. Έχει διαπιστωθεί, τα τελευταία δύο έτη, δυσλειτουργία στην ομαλή συνέχιση του Μουσείου (κατοικία) Κ.Π. Καβάφη, που υπάγεται στο Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού και, ειδικότερα, στην καταβολή του ενοικίου προς τον ιδιοκτήτη του ακινήτου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Βασικός πυλώνας για τον Ελληνισμό της Αιγύπτου ήταν και παραμένει εδώ και δύο χιλιετίες το Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής, ως φάρος της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού. Στηρίζει την παροικία, συνεργάζεται αρμονικά με τις Κοινότητες και τα σωματεία μας και επιτελεί, πέρα από το θρησκευτικό, ένα τεράστιο φιλανθρωπικό και κοινωνικό έργο.

Υπάρχουν 25 Μητροπόλεις στις μεγαλύτερες πόλεις της Αφρικής, όπου κυματίζει σε κάθε εκκλησία η ελληνική σημαία. Σε κάθε χωριό της Αφρικής,

διδάσκονται τόσο οι Αφρικανοί όσο και οι Έλληνες την ελληνική γλώσσα και δίνεται ένας συνεχής αγώνας για την προσφορά ανθρωπιστικής και πάσης φύσεως βοήθειας για όσους την έχουν ανάγκη.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΒΙΑΣ – ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ

Αναφέρθηκε, από όλους συνολικά τους ομιλητές, ότι αυτό που θα πρέπει να γίνει κατανοητό είναι ότι ο Ελληνισμός της Αιγύπτου ζει σε μια αραβική μουσουλμανική χώρα και παρά το γεγονός ότι αριθμητικά είναι πολύ μικρότερος σε σχέση με τις προηγούμενες δεκαετίες των δύο τελευταίων τουλάχιστον αιώνων, όμως, δεν έχουν αισθανθεί ρατσιστική συμπεριφορά ή χλευασμό για την καταγωγή τους ή τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις στις γειτονιές και στις πόλεις που ζουν. Ακόμα και μετά την επικράτηση ισλαμιστικών κομμάτων, οι Έλληνες μπορούν να διαβιούν ελεύθερα, να ασκούν δημόσια τα θρησκευτικά τους καθήκοντα, όπως περιφορά Επιταφίου, Ανάσταση, εβδομαδιαίες λειτουργίες στις ελληνικές εκκλησίες κ.λπ. και να συμμετέχουν σε εθνικές εορτές με παρελάσεις μαθητών, ανεμπόδιστη λειτουργία όλων των Κοινοτήτων και οργανώσεων της Ομογένειας και πολλά άλλα.

Οι εγκληματικές ενέργειες, μεμονωμένες ή συλλογικές, εναντίον των Αιγυπτίων στην Ελλάδα έχουν άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στον Ελληνισμό στην Αίγυπτο και, γι' αυτό το λόγο, παρακάλεσαν τα μέλη της Επιτροπής, όπως μεταφέρουν το μήνυμα αυτό μαζί με τις ανησυχίες και την αγωνία τους προς τον ελληνικό λαό.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΟ-ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗΣ ΦΙΛΙΑΣ

Σκοπός του Συνδέσμου Ελληνο-Αιγυπτιακής Φιλίας είναι: Να καταστήσει κοινωνούς τους σύγχρονους Έλληνες και τους σύγχρονους Αιγυπτιώτες, για τη σπουδαιότητα της ελληνο-αιγυπτιακής φιλίας, με τη διοργάνωση ημερίδων, συνεδρίων, εκδόσεων, επισκέψεων, συναντήσεων, εκθέσεων και λοιπών δράσεων.

Έχει συμβάλει στην ανέγερση μνημείων στη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας και στην πόλη. Στηρίζει, επίσης, το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας στο έργο του, να μεταλαμπαδεύει όχι μόνο το φως της Ορθοδοξίας, αλλά και του Ελληνισμού σε όλη την Αφρική.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΙΓΥΠΤΙΩΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ο Σύνδεσμος Αιγυπτιωτών Ελλήνων σήμερα εκπροσωπεί 4.000 μέλη και περίπου 150.000 Αιγυπτιώτες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ο Σύνδεσμος ιδρύθηκε το 1933. Έχει κυρίως δράση στους τομείς της κοινωνικής αλληλεγγύης, στους έχοντες ανάγκη, με υποτροφίες σε νέους, πολιτιστική δράση και προβολή της

ιστορίας και της παρακαταθήκης των προγόνων του Ελληνισμού της Αιγύπτου. Υπάρχει συνεργασία με το μορφωτικό κέντρο της Αιγυπτιακής Πρεσβείας στην Αθήνα.

Ένα θέμα που απασχολεί τους Αιγυπτιώτες, εδώ, στην Ελλάδα, είναι και ο Ελληνικός Ναυτικός Όμιλος των Αιγυπτιωτών, ο οποίος βρίσκεται στον Άγιο Κοσμά. Ζητάμε τη διατήρησή του στο ίδιο σημείο ή σε περίπτωση απαραίτητης μεταφοράς, τη μεταστέγασή του σε παραλία με άμεση πρόσβαση στη θάλασσα, για να εξυπηρετείται ο Ναυταθλητισμός, που είναι και κύριος σκοπός του σωματείου.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

1. Η δημιουργία Ομάδας Εργασίας της Επιτροπής, η οποία σε συνεργασία με τις Κοινότητες, το Πατριαρχείο και με τη βοήθεια των ελληνικών διπλωματικών αρχών θα συζητήσει και θα βοηθήσει στην εκπόνηση ενός σχεδίου δράσης για τη μελλοντική διαφύλαξη της περιουσίας των Κοινοτήτων, στο πλαίσιο των υφισταμένων διακρατικών συμφωνιών και την εξέταση της θωράκισής τους, εφόσον κριθεί αναγκαίο και σκόπιμο.

2. Η επίσκεψη κλιμακίου της Επιτροπής στην Αίγυπτο για ευρύτερη συζήτηση με την Ομογένεια (όχι, όμως, με αφορμή εκδηλώσεις ή εθνικές επετείους) για τους τρόπους συντονισμού των δράσεων στήριξης των Κοινοτήτων.

3. Η συνεργασία της Επιτροπής με τα Υπουργεία Εξωτερικών και Οικονομικών και τις Ελληνικές Κοινότητες Αιγύπτου για την από κοινού εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης για την εξασφάλιση των ελληνικών συμφερόντων στην Αίγυπτο.

4. Η συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού για την εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία των ελληνικών σχολείων της Αιγύπτου, με βάση τις προτάσεις που κατατέθηκαν, με όποια μορφή και αν επιλεγεί να λειτουργήσουν τα σχολεία αυτά.

5. Η ενδυνάμωση της πολιτιστικής μας παρουσίας στη χώρα αυτή, με τη διατήρηση του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού και, ειδικότερα, του Μουσείου (κατοικία) Κ.Π. Καβάφη.

6. Η συνεννόηση με τα Υπουργεία Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη για τα θέματα βίας και τις επιπτώσεις τους, που ανέφεραν οι εκπρόσωποι του Ελληνισμού της Αιγύπτου.

Δ. ΨΗΦΟΣ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ
ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΡΕΓΟΣ

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Επιτροπής, στις 24 Οκτωβρίου 2012, καταγράφηκαν οι θέσεις των Κομμάτων, του αρμόδιου Υπουργού και του Προέδρου του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.). Κοινή διαπίστωση όλων είναι η εθνική σημασία που έχει τόσο η ανάδειξη του ρόλου των απανταχού Ελλήνων Ομογενών σε θέματα διατήρησης της γλώσσας, της ιστορίας, της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης (θέμα που αφορά το σύνολο των Αποδήμων Ελλήνων) όσο και η αντιμετώπιση προβλημάτων που τους απασχολούν.

Τέτοια προβλήματα είναι η λειτουργία των σχολείων, φορολογικά και ασφαλιστικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, οι μεταναστευτικές ροές από την Ελλάδα, η χορήγηση βίζας και το κόστος αυτής τόσο για τους ίδιους όσο και για τους συγγενείς τους.

Ο αγώνας που δίνουν οι Έλληνες Ομογενείς, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματά τους θα πρέπει να γίνει και αγώνας της μητροπολιτικής Ελλάδας και αντίστροφα. Κοινές ρίζες, κοινά ήθη και έθιμα, κοινοί αγώνες στο στίβο της οικονομικής και πολιτιστικής επιβίωσης. Οι Έλληνες Ομογενείς βιώνουν πολλά προβλήματα, αλλά καταφέρνουν να αντεπεξέλθουν και να κρατήσουν ψηλά τα ιδανικά που έφεραν μαζί με τις αποσκευές τους σε κάθε γωνιά του κόσμου, πρώτα από όλα στην ψυχή τους και να τα μεταφέρουν στα παιδιά τους και στα παιδιά των παιδιών τους.

Έφτασαν στο σημείο να δημιουργήσουν υγιείς κοινότητες και να προσφέρουν ικανά μέλη στις χώρες, όπου αποδήμησαν. Δυστυχώς, πολλές φορές δεν έτυχαν ανάλογης στήριξης από τη μητέρα-πατρίδα, αλλά η αγάπη τους για αυτή έμεινε άσβεστη. Οι δυνατότητες και οι δρόμοι που μπορούν να ανοίξουν οι Απόδημοι Έλληνες είναι πραγματικά μεγάλοι. Τεχνογνωσία, επαναπατρισμός κεφαλαίων, προσέλκυση ελληνικών επενδύσεων, αποκατάσταση του διεθνούς κύρους της χώρας και, κυρίως, προώθηση των εθνικών θέσεων σε κρίσιμα θέματα.

Τονίστηκε στην Επιτροπή ότι, σύμφωνα με το άρθρο 108 του Συντάγματος, η Ελλάδα οφείλει να θεσπίσει τα δικαιώματα των Αποδήμων και έχει ως καθήκον να μεριμνά για αυτούς. Με το άρθρο 4 επιβάλλεται η συνταγματική αρχή της ισότητας, η οποία προβλέπει το εκλογικό δικαίωμα για όλες τις κατηγορίες Ελλήνων είτε ζουν εντός Ελλάδος είτε εκτός.

Με το άρθρο 51, παράγραφος 4, εδάφιο β' του Συντάγματος προσδιορίζεται ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να αποκτήσουν αυτό το δικαίωμα οι Ομογενείς. Θέτει μια αυστηρή προϋπόθεση ότι ο σχετικός νόμος θα πρέπει να ψηφιστεί από τα 2/3

του Κοινοβουλίου, δηλαδή από 200 Βουλευτές. Χρειάζεται, δηλαδή, ευρύτατη συναίνεση των πολιτικών δυνάμεων προς αυτήν την κατεύθυνση.

Συνεπώς, ένα από τα μεγαλύτερα θέματα, αν όχι το μεγαλύτερο, που πρέπει να μελετήσει η Βουλή των Ελλήνων με κατάθεση σχετικού νομοσχεδίου είναι η ψήφος των Ομογενών. Το δικαίωμα αυτό καταγράφηκε από τα Κόμματα, προκύπτουν, όμως, βασικά θέματα όσον αφορά την εκλογική διαδικασία.

Μερικά από αυτά είναι :

- Η διασφάλιση του αδιάβλητου της διαδικασίας.
- Η διασφάλιση της ισότητας ψήφου στην πράξη.
- Η διασφάλιση της νομιμότητας και της συνταγματικότητας της διαδικασίας.
- Η διαφάνεια αυτής της διαδικασίας, δηλαδή, οι εγγυήσεις ότι το εκλογικό σύστημα θα λειτουργήσει αποτελεσματικά και χωρίς να υπάρχει περιθώριο αλλοίωσης του αποτελέσματος, η αξιοπιστία, δηλαδή, της εκλογικής διαδικασίας.
- Η ισόνομη τοποθέτηση του προγράμματος των Κομμάτων.

Τα προβλήματα αυτά μπορούν να λυθούν με χρήση σύγχρονης τεχνολογίας και αναλογιστικών μελετών. Βασικό πρόβλημα, επίσης, που τέθηκε στην Επιτροπή και είναι πραγματικό είναι η απογραφή των Ομογενών και η ενδεχόμενη συμπληρωματική απογραφή ή η εγγραφή τους στα δημοτολόγια της Ελλάδας. Άλλα προβλήματα είναι αυτό της ιθαγένειας, ο ελάχιστος χρόνος παραμονής στον τόπο κατοικίας τους (5-10 χρόνια) και οι διάφορες τεχνικές μέθοδοι αναφορικά με την επιστολική, διαδικτυακή ή μέσω αντιπροσώπων ψήφο τους.

Το να ζητάμε από τους Ομογενείς να στέλνουν τα χρήματά τους στην πατρίδα (όπως και πρόθυμα πράττουν) και να τους αρνούμαστε το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι μπορεί να χαρακτηριστεί, τουλάχιστον, αχαριστία.

Η Πολιτεία πρέπει να έρθει σε επαφή με τον απλό Έλληνα Ομογενή, να μιλήσει μαζί του, όχι με ξύλινο πολιτικό λόγο, αλλά με θάρρος και ειλικρίνεια. Οι θέσεις των πολιτικών Κομμάτων πρέπει να καταγραφούν και να εκφραστούν άμεσα, προκειμένου να εκφραστεί γνήσια η θέληση των Αποδήμων.

Το θέμα της ψήφου των Αποδήμων είχε ξεκινήσει από το 2001, μετά όμως «πάγωσε», επανήλθε και «ξαναπάγωσε». Με βάση τη συγκριτική μελέτη εσωτερικού δικαίου τριάντα τριών (33) μελών - κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης, είκοσι εννέα (29) χώρες έχουν ήδη θεσμοθετήσει διαδικασίες συμμετοχής των Ομογενών τους στους τόπους διαμονής τους κατά τη διεξαγωγή εθνικών εκλογών.

Η Ελλάδα συγκαταλέγεται μαζί με την Αλβανία, το Αζερμπαϊτζάν και την Αρμενία στην ισχνή μειοψηφία των χωρών, που δεν παρέχουν καμία δυνατότητα στους Ομογενείς τους να ψηφίζουν στο εξωτερικό στις εθνικές εκλογές.

Καταλήγοντας, τονίζουμε ότι ο Ελληνισμός της Διασποράς είναι ζωντανός και διακατέχεται από υψηλό πατριωτικό φρόνημα. Ο Έλληνας, όπου κι αν βρέθηκε, διέπρεψε σε όλα τα επίπεδα και αποτέλεσε παράδειγμα προς μίμηση και όχι προς αποφυγή. Εκτιμήθηκε και αξιολογήθηκε για τον πολιτισμό του, το υψηλό μορφωτικό και κοινωνικό του επίπεδο, το οποίο μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη στάση των ξένων δυνάμεων απέναντι στη βαθιά πληγωμένη πλέον Ελλάδα.

Πρέπει, λοιπόν, να κατανοήσουμε ότι δεν είναι λογικό να περιθωριοποιούμε ένα τόσο μεγάλο κομμάτι του Ελληνισμού. Άλλωστε Η.Π.Α. και Ευρώπη έχουν ήδη θεσπίσει νομοθεσία για το συγκεκριμένο θέμα.

Χρειάζεται, επομένως, άρτια συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και Κομμάτων, εκείνων, δηλαδή, που είναι υπεύθυνοι για την ομαλή λειτουργία της συγκεκριμένης διαδικασίας. Ας μην κλείνουμε άλλο τα μάτια, ας μη γυρίζουμε άλλο την πλάτη σε εκείνους που αποτελούν φωτεινούς πρέσβεις της Ελλάδας και του πολιτισμού μας.

Ε. ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΑΡΚΟΥ

Στο πλαίσιο της λειτουργίας της Επιτροπής, πραγματοποιήθηκαν δύο συνεδριάσεις (24 Απριλίου και 15 Μαΐου 2013) με θέμα ημερήσιας διάταξης την ενημέρωση για τα μείζονα ζητήματα που απασχολούν σήμερα την Κοινότητα του Ποντιακού Ελληνισμού από εκπροσώπους οργανώσεων. Στις συνεδριάσεις συμμετείχαν οι κ.κ. Γεώργιος Παρχαρίδης, Πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Π.Ο.Ε.), Ιωάννης Μωυσιάδης, Πρόεδρος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Ποντιακού Ελληνισμού (ΠΑ.Σ.Π.Ε.), Στέφανος Τανιμανίδης, Γενικός Γραμματέας του Παγκοσμίου Συμβουλίου Ποντιακού Ελληνισμού (ΠΑ.Σ.Π.Ε.) και Επίτιμος Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων (Π.Ο.Π.Σ.), Χαράλαμπος Αποστολίδης, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων (Π.Ο.Π.Σ.), Σέργιος Καλπαζίδης, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων των Ελληνοποντίων Παλινοστούντων από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Π.Ο.Σ.Ε.Π.) και Γεώργιος Τανιμανίδης, Πρόεδρος της «Παναγίας Σουμελά».

Τα θέματα που έθεσαν και για τα οποία ζήτησαν τη συνδρομή της Επιτροπής είναι:

A. Η διεθνής αναγνώριση της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου

Η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου αναφέρεται σε σφαγές και εκτοπισμούς εναντίον ελληνικών πληθυσμών στην περιοχή του Πόντου, που πραγματοποιήθηκαν από το κίνημα των Νεότουρκων και των Κεμαλιστών, κατά την περίοδο 1914-1923. Εκτιμάται ότι στοίχισε τη ζωή περίπου 353.000 Ελλήνων Ποντίων. Οι επιζώντες κατέφυγαν στον Άνω Πόντο (στην πρώην Ε.Σ.Σ.Δ.) και, μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή το 1922, στην Ελλάδα.

Η Βουλή των Ελλήνων, μετά την πρόταση που κατέθεσε η Π.Ο.Π.Σ. στην Κυβέρνηση και τα Κόμματα το 1993 και την εισήγηση που κατέθεσαν 22 Βουλευτές για την ψήφιση πρότασης νόμου, με ομόφωνη απόφαση το 1994, δέχθηκε ότι τα όσα οργανωμένα την περίοδο 1914 - 1922 συνέβησαν σε βάρος των Ελλήνων του Πόντου, στοιχειοθετούν το έγκλημα της γενοκτονίας, όπως αυτή περιγράφεται στην απόφαση του Ο.Η.Ε του 1948, που κυρώθηκε από τη χώρα μας με το Ν.Δ. 8091/1954, καθιερώνοντας τη 19η Μαΐου ως ημέρα μνήμης [ν. 2193/1994 ΦΕΚ Α' 32].

Από το 1998, μέσα από τις προσπάθειες των ποντιακών οργανώσεων, έχουν αναγνωρίσει τη γενοκτονία 13 Πολιτείες και Δημοτικά Συμβούλια των Η.Π.Α., η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου, η τοπική Βουλή της Νότιας Αυστραλίας, το Σουηδικό Κοινοβούλιο και, την 1η Μαΐου 2013, η Γερουσία της Πολιτείας της Νέας Νότιας Ουαλίας στην Αυστραλία.

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην ετήσια Έκθεσή του το 2006, υιοθετώντας και την πρόταση που έθεσε υπόψη των πολιτικών σχηματισμών και των Ευρωβουλευτών το ΠΑ.Σ.Π.Ε., κάλεσε την Τουρκία να συμφιλιωθεί με το ιστορικό της παρελθόν, όσον αφορά τις ενέργειες σε βάρος των Ασσυρίων, Αρμενίων και Ελλήνων την περίοδο 1908-1923.

Η Τουρκία μέχρι σήμερα, παρά και την απόφαση της Διεθνούς Ένωσης Επιστημόνων Μελέτης Γενοκτονιών (International Association of Genocide Scholars) το 2007, που αναγνώρισε ότι τα γεγονότα της περιόδου 1914-1922 σε βάρος των Ελλήνων του Πόντου και της Μικράς Ασίας, στοιχειοθετούν το έγκλημα της γενοκτονίας, το αίτημα των ποντιακών οργανώσεων, που κατ' επανάληψη έχουν θέσει υπόψη των εκάστοτε Τουρκικών Κυβερνήσεων, και τις αποφάσεις ξένων Κοινοβουλίων και Πολιτειών, δεν έχει προχωρήσει σε αναγνώριση των εγκλημάτων που διεπράχθησαν σε βάρος των Ελλήνων του Πόντου.

Β. Διατήρηση και διδασκαλία της ιστορίας του Ποντιακού Ελληνισμού και της ποντιακής διαλέκτου

Όπως ενημερώθηκε η Επιτροπή, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού σκοπεύει να συμπεριλάβει στο βιβλίο ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού τη διδασκαλία της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου. Επίσης, όσον αφορά την ποντιακή διάλεκτο, σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Π.Ο.Ε., κ. Παρχαρίδη, αυτή σήμερα ομιλείται από 1,5 εκατομμύριο Ποντίους που βρίσκονται στην Ελλάδα, 1,5 εκατομμύριο Ποντίους του εξωτερικού, καθώς και από 500.000 Ποντίους που είναι στον ιστορικό Πόντο. Γίνονται προσπάθειες διδασκαλίας και διάδοσης της διαλέκτου, μέσα από θεατρικά δρώμενα, αλλά και μέσω ενός πιλοτικού προγράμματος εκμάθησης της ποντιακής, βάσει ενός εγχειριδίου που έχει επιμεληθεί η Ένωση Ποντίων Εκπαιδευτικών Ελλάδος, με τη στήριξη των Δημάρχων Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Γ. Ασφαλιστικά δικαιώματα και συντάξεις ανασφάλιστων υπερηλίκων

Με το ν. 4093/2012, αυστηροποιήθηκαν σημαντικά οι προϋποθέσεις για τη λήψη σύνταξης από ανασφάλιστους υπερηλίκες μέσω του Ο.Γ.Α.. Ειδικά οι Πόντιοι και εν γένει οι Παλιννοστούντες και Ομογενείς, αντιμετωπίζουν πρακτικές δυσκολίες

στην απόδειξη ότι πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές. Ειδικότερα: α) πολλοί δεν έχουν νόμιμη 20ετή διαμονή στη χώρα πριν την υποβολή της αίτησης β) λόγω διοικητικών προβλημάτων στις χώρες προέλευσης, αδυνατούν να αποδείξουν με έγγραφα ότι δεν δικαιούνται σύνταξη από φορείς κοινωνικής ασφάλισης του εξωτερικού και γ) πολλοί εξ αυτών είχαν προχωρήσει στην αγορά κατοικίας, για την οποία δόθηκαν κίνητρα από το Ελληνικό Κράτος, η οποία πλέον θεωρείται τεκμήριο για την κάλυψη του εισοδηματικού κριτηρίου.

Ειδικά, όσον αφορά την 20ετή παραμονή, η πλειοψηφία των Παλινοσοούντων από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. ήρθαν στην Ελλάδα μετά το 1993, οπότε και ψηφίστηκε ο ν. 2130/1993, που επέτρεπε την εγγραφή των Παλινοσοούντων Ελλήνων ποντιακής καταγωγής στα μητρώα αρρένων, δημοτολόγια και ληξιαρχικά βιβλία, βάσει των στοιχείων των διαβατηρίων τους.

Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι να απωλέσουν το δικαίωμα λήψης της σύνταξης αυτής περίπου 15.000 Πόντιοι, όπως άλλωστε και χιλιάδες άλλοι ανασφάλιστοι υπερήλικες. Σημειώνεται ότι για το θέμα αυτό έχει κατατεθεί σειρά ερωτήσεων και τροπολογιών από αρκετούς Βουλευτές όλων των Κομμάτων.

Παράλληλα, η Ελλάδα δεν έχει προχωρήσει στη σύναψη διακρατικών συμφωνιών αμοιβαίας αναγνώρισης ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων με χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., με αποτέλεσμα να μην μπορούν να δικαιωθούν συντάξεις στο πλαίσιο της διαδοχικής ασφάλισης.

Δ. Κτήση ελληνικής ιθαγένειας

Οι εκπρόσωποι των ποντιακών οργανώσεων μετέφεραν την ανησυχία τους για τη μεγάλη γραφειοκρατία που υπάρχει στη διαδικασία κτήσης της ιθαγένειας, καθώς και το κριτήριο της κτήσης ελληνικής συνειδήσης, το οποίο εξετάζεται σε επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας. Μετέφεραν ότι υπάρχουν αρκετοί Πόντιοι ιδίως μεγαλύτερης ηλικίας, που δεν γνωρίζουν την ελληνική, γιατί δεν τη διδάχθηκαν ποτέ.

Ε. Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά στην Καστανιά Βέροιας

Η Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά στην Καστανιά Βέροιας αποτελεί πνευματικό, πολιτιστικό, θρησκευτικό και εθνικό κέντρο των όπου γης Ποντίων και σύμβολο της ενότητας του Ποντιακού Ελληνισμού.

Όπως προέκυψε από τις τοποθετήσεις των ποντιακών οργανώσεων στις δύο συνεδριάσεις της Επιτροπής μας, μετά τη διάσπαση του οργανωμένου ποντιακού χώρου στην Ελλάδα και τη δημιουργία το 2004 και μιας δεύτερης Ομοσπονδίας,

μεταξύ των θεμάτων που τέθηκαν ήταν και η αμφισβήτηση του νομικού καθεστώτος που διέπει τη διοίκηση του Ιδρύματος της «Παναγίας Σουμελά».

Το νομικό καθεστώς της Ιεράς Μονής Παναγίας Σουμελά, καθώς και η ανάδειξη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος έχουν απασχολήσει και κατά το παρελθόν την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, στελέχη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία εξέδωσε προσφάτως τελεσίδικη απόφαση για το θέμα, σύμφωνα με το ν. 590/1979 (Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδος).

ΣΤ. Μετατροπή της Αγίας Σοφίας στην Τραπεζούντα σε τζαμί

Σύμφωνα με αρκετά δημοσιεύματα, υπάρχει πρόθεση της Τουρκικής Κυβέρνησης να μετατρέψει το ναό της Αγίας Σοφίας στην Τραπεζούντα, που λειτουργεί ως μουσείο από το 1964, σε τζαμί. Η μετατροπή αυτή απαιτεί να καλυφθούν όλες οι χριστιανικές τοιχογραφίες που κοσμούν το ναό, ο οποίος αποτελεί εξαιρετο παράδειγμα της ύστερης βυζαντινής αρχιτεκτονικής και εικονογραφίας του 13ου αιώνα μ. Χ..

Προτάσεις προς υλοποίηση

1. Να υπάρξει πιο ενεργή παρουσία και συμμετοχή της Βουλής των Ελλήνων στη διάδοση και την προώθηση της αναγνώρισης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου διεθνώς, μέσα από τους διακοινοβουλευτικούς θεσμούς, στους οποίους συμμετέχουν οι Έλληνες Βουλευτές και την επικοινωνία με τους Έλληνες Ευρωβουλευτές για την πλήρη αναγνώριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2. Να γίνει διάβημα προς τον Πρόεδρο της Βουλής για να εξετάσει την επανέκδοση του βιβλίου του Καθηγητή Κώστα Φωτιάδη «Η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου», το οποίο είχε εκδοθεί από το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων το 2004, στα ελληνικά και τη μετάφρασή του στα αγγλικά για την καλύτερη διάδοση της ιστορίας του Ποντιακού Ελληνισμού στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

3. Για το θέμα των συνταξιοδοτικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων, να πραγματοποιηθεί συνάντηση του Προεδρείου της Επιτροπής με τους Υπουργούς Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, ώστε να ενημερωθούν για το θέμα και να διαπιστωθεί αν υπάρχει δυνατότητα εξεύρεσης δημοσιονομικά ισοδύναμης λύσης, ώστε να δοθούν οι συντάξεις στους ανασφάλιστους υπερέλικες Ομογενείς και Παλινοστούντες, αλλά και να συζητηθεί το θέμα της προώθησης διακρατικών συμφωνιών αμοιβαίας αναγνώρισης

ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων με χώρες προέλευσης Ελλήνων Ποντίων.

4. Για το θέμα της Αγίας Σοφίας Τραπεζούντας, κατατέθηκε σχετική ερώτηση προς τον Υπουργό Εξωτερικών από μέλη της Επιτροπής και θα ζητηθεί ενημέρωση από το Υπουργείο Εξωτερικών για την πορεία της υπόθεσης.

5. Όσον αφορά τη διοίκηση και λειτουργία της Ιεράς Μονής Παναγίας Σουμελά, δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Επιτροπής να γνωμοδοτήσει επί του νομικού καθεστώτος.

Η Ιερά Μονή αποτελεί εθνικοθηρησκευτικό σύμβολο ολόκληρου του Ποντιακού Ελληνισμού, βασικό πυρήνα σύνδεσης με την ιστορική μνήμη και τη χαμένη πατρίδα, τόπο συναπαντήματος του απανταχού ποντιακού στοιχείου και δεν πρέπει να εξελιχθεί σε εστία διάσπασης και διχόνοιας, που πλήττει την ομόνοια στο εσωτερικό του οργανωμένου ποντιακού χώρου. Η μνήμη, η αγωνία, οι διεκδικήσεις είναι κοινές.

Δεν είναι δυνατόν, όταν ο απανταχού Ποντιακός Ελληνισμός και η Ελληνική Πολιτεία καταβάλλουν διαρκώς προσπάθειες για τη διεθνή αναγνώριση της γενοκτονίας των Ποντίων, να υπάρχουν τέτοιοι διχασμοί και έριδες στο εσωτερικό του ποντιακού στοιχείου στην Ελλάδα.

Στο πνεύμα αυτό, προτείνεται η διενέργεια ειδικής συνεδρίασης κατά την επόμενη Σύνοδο, ώστε να ενημερωθεί πληρέστερα η Επιτροπή και να προσπαθήσει, ει δυνατόν να συμβάλει στην εκτόνωση της έντασης που έχει δημιουργηθεί στο εσωτερικό της Κοινότητας του Ποντιακού Ελληνισμού γύρω από το θέμα.

6. Με βάση τη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στις συνεδριάσεις της Επιτροπής, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν εστίες διαφωνίας, μεταξύ των διαφόρων ποντιακών οργανώσεων. Αυτό, βέβαια, δεν αποτελεί αντικείμενο της Επιτροπής, παρόλα αυτά εκφράστηκε από όλες τις πλευρές η ευχή να υπάρξει ομόνοια και συντονισμός μεταξύ των διαφόρων οργανώσεων και των απανταχού Ελλήνων Ποντίων, ώστε να είναι πιο αποτελεσματικές οι διεκδικήσεις τους όσον αφορά τα ανωτέρω θέματα.

ΣΤ. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ –
«ΚΕΝΤΡΑ ΛΟΓΟΣ»
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 14 Νοεμβρίου 2012, συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς, με θέμα ημερήσιας διάταξης την ενημέρωση από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, κ. Κωνσταντίνο Αρβανιτόπουλο, σχετικά με την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό.

Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση του εξωτερικού έχει τεράστια σημασία, εξαιτίας και της παρουσίας μεγάλου αριθμού Ελλήνων Ομογενών στο εξωτερικό. Τα παιδιά των Ελλήνων του εξωτερικού - ανεξαρτήτως γενιάς – χρειάζεται να λαμβάνουν και τη γενική παιδεία, αλλά και τη γνώση της ελληνικής γλώσσας, της ιστορίας και του πολιτισμού, γιατί αυτό αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση διατήρησης των δεσμών με την Ελλάδα.

Πρέπει να εξασφαλίζεται αυτή η δυνατότητα σε κάθε νέο και νέα είτε συνεχίσει τη ζωή του στη χώρα υποδοχής είτε επιστρέψει στην Ελλάδα. Πρέπει, επίσης, να εξασφαλίζεται ότι η παρεχόμενη μόρφωση θα είναι τέτοια, που να μην οδηγεί στη διαμόρφωση πολιτών β' κατηγορίας στις χώρες υποδοχής. Να μην αποκόβει, δηλαδή, τους νέους από τη χώρα υποδοχής. Στα πλαίσια της συζήτησης στην Επιτροπή αναπτύχθηκε προβληματισμός, σχετικά με το ποιο μπορεί να είναι το πιο κατάλληλο εκπαιδευτικό σύστημα, που να εξασφαλίζει τις παραπάνω προϋποθέσεις (αμιγώς ελληνικά σχολεία, δίγλωσσα κ.λπ.).

Επισημάνθηκε, επίσης, ότι στις σημερινές συνθήκες η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία, εξαιτίας των νέων μεταναστευτικών ροών από την Ελλάδα προς χώρες του εξωτερικού, χωρίς να υπάρχει αντικειμενικά η δυνατότητα τα παιδιά αυτών των οικογενειών να εντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα των χωρών υποδοχής. Τα μηνύματα από τις Ελληνικές Κοινότητες του εξωτερικού – ειδικά της Γερμανίας – κάνουν λόγο για αύξηση των μεταναστών από την Ελλάδα, που συνεπάγεται και την ανάγκη κάλυψης των μορφωτικών αναγκών των παιδιών τους, που δεν μπορούν να ενταχθούν στα σχολεία αυτών των χωρών.

ΘΕΣΜΟΙ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στο χώρο της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό υπάρχει μια πανσπερμία τυπικών και άτυπων θεσμών μόρφωσης που - σε αρκετές περιπτώσεις - δεν καλύπτουν τις παραπάνω μορφωτικές ανάγκες. Πιο συγκεκριμένα:

1) **Ο πρώτος θεσμός είναι τα αμιγώς ελληνικά σχολεία.** Τα συγκεκριμένα σχολεία κατά κανόνα δεν αναγνωρίζονται από τη χώρα υποδοχής. Αναγνωρίζονται μόνο από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Οι απόφοιτοι αυτών των σχολείων έχουν ευεργετικές ρυθμίσεις όσον αφορά την εισαγωγή τους στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας. Υπάρχουν, επίσης, και διακρατικές συμφωνίες, με χώρες όπως η Γερμανία, η Αυστραλία και ο Καναδάς που προβλέπουν την ένταξη Ελλήνων Ομογενών στα Α.Ε.Ι. αυτών των χωρών. Σε σχέση με αυτά τα σχολεία διατυπώθηκε στην Επιτροπή ο προβληματισμός ότι το θεσμικό τους πλαίσιο μπορεί να δυσκολέψει τη διαδικασία αφομοίωσης στις κοινωνίες των χωρών υποδοχής.

2) **Το δεύτερο είναι τα δίγλωσσα σχολεία.** Τα δίγλωσσα σχολεία παρακολουθούν, κατά κύριο λόγο, πρόγραμμα, το οποίο αναγνωρίζεται από τη χώρα της υποδοχής και έχουν ταυτόχρονα πρόγραμμα ελληνικών σε μια σειρά μαθημάτων (γλώσσα, ιστορία κ.λπ.).

3) **Ο τρίτος θεσμός είναι τα ενταγμένα τμήματα.** Δηλαδή, κάποια σχολεία που εντάσσουν τμήματα, τα οποία διδάσκουν αποσπασματικά και ελληνικά.

4) **Ο τέταρτος θεσμός είναι τα Τ.Ε.Γ., τα Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας, τα οποία είναι 120 αναγνωρισμένα, ανά τον κόσμο.** Ελέγχονται, κυρίως, από συλλόγους της Ομογένειας, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η διασφάλιση της ποιότητας και της παρεχόμενης γνώσης με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Η εμπειρία που υπάρχει είναι ότι στα συγκεκριμένα τμήματα τα παιδιά μπορούν να παρακολουθούν δύο ή τέσσερις ώρες μετρίου επιπέδου ελληνικά.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΕΣ

Το νομοθετικό πλαίσιο για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, ορίζεται κυρίως από το ν. 4027/2011, ο οποίος ψηφίστηκε πρόσφατα.

Ο ν. 4027/2011 δημιούργησε προβλήματα, ενώ εμπεριείχε και βίαιες προσαρμογές που δημιούργησαν αντιδράσεις στην Ομογένεια, όπως για παράδειγμα η αναστολή των εγγραφών στα αμιγώς ελληνικά λύκεια της Γερμανίας. Με το ν. 4076/2012 ανεστάλη το κομμάτι του νόμου που αφορούσε την απαγόρευση εγγραφής μαθητών στα λύκεια.

Παρόλα αυτά, σε πολλές περιοχές, ιδιαίτερα της Γερμανίας, υπάρχει δικαιολογημένη ανησυχία και αγωνία για το μέλλον των ελληνικών σχολείων, και φόβος για επικείμενο κλείσιμο ή συγχώνευση. Όλη αυτή η ατμόσφαιρα επιδρά αρνητικά, με αποτέλεσμα να μειώνονται οι εγγραφές και ο μαθητικός πληθυσμός σε αρκετά ελληνικά σχολεία.

Από τη μεριά του Υπουργείου υπήρξε η δήλωση, στη συνεδρίαση της Επιτροπής, ότι επίκειται η παρουσίαση νέου νομοθετικού πλαισίου, που θα ρυθμίζει αυτό το ζήτημα, αλλά και θα αναπροσαρμόζει σ' ένα μεγάλο βαθμό την ελληνόγλωσση εκπαίδευση του εξωτερικού.

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει, επίσης, σταδιακή μείωση των κρατικών δαπανών για τη στήριξη της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα και με βάση τα στοιχεία που έδωσε ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, η κατάσταση έχει ως εξής: Το οικονομικό έτος 2007, δαπανήθηκαν συνολικά 62.396.000 ευρώ, το 2008 - 60.000.000 ευρώ, το 2009 – 62.000.000 ευρώ, το 2010 – 66.000.000 ευρώ, το 2011 – 56.000.000 ευρώ και το 2013 θα φτάσουν γύρω στα 30.000.000 ευρώ.

Αυτή η μείωση των κρατικών δαπανών, που ξεπερνά το 50%, επιδρά αντικειμενικά στην κατάσταση και λειτουργία των ελληνικών σχολείων, τα οποία λειτουργούν με πολλές ελλείψεις σε έμπυχο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή.

Με βάση, τέλος, πρόσφατη Υπουργική Απόφαση θεσμοθετήθηκαν συγκεκριμένα αντικειμενικά κριτήρια μοριοδότησης, για την επιλογή των εκπαιδευτικών που στέλνονται στο εξωτερικό.

ΕΔΡΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Έδρες ελληνικών υπάρχουν σε διάφορα Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Στη συνεδρίαση της Επιτροπής επισημάνθηκε το πρόβλημα της χρηματοδότησής τους, ενώ πολλές έδρες λειτουργούν με χορηγίες Ελλήνων είτε της Διασποράς είτε της ημεδαπής. Επισημάνθηκε, επίσης, η ανάγκη καταγραφής και αποτύπωσης αυτών των εδρών, η σύνδεση μεταξύ τους, μέσα από τη δημιουργία ενός δικτύου, καθώς και η σύνδεσή τους με την Ελλάδα.

«ΚΕΝΤΡΑ ΛΟΓΟΣ»

Τα «Κέντρα Λόγος» προβλέφθηκαν, ως ένας πέμπτος θεσμός ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης για πρώτη φορά, στον πρόσφατο ν. 4027/2011. Στόχος είναι η δημιουργία ενός «Κέντρου» αντίστοιχου με τα «Κέντρα Θερβάντες», το «Βρετανικό Συμβούλιο» και τα «Κέντρα Κομφούκιος» της Κίνας. Δεν έχει ακόμη προχωρήσει εκτεταμένα η δημιουργία τέτοιων Κέντρων. Προβλέπεται να έχουν δημιουργηθεί περίπου δέκα στα πρώτα δύο χρόνια εφαρμογής του θεσμού.

Σύμφωνα με το νόμο είναι Κέντρα που έχουν στόχο να συντονίζουν τα πάντα όσον αφορά την παροχή γνώσης, σχετικά με την ελληνική γλώσσα, τον ελληνικό πολιτισμό, την ελληνική παράδοση, την ελληνική ιστορία. Θα συνεργάζονται με τις κατά τόπους Προξενικές Αρχές και το Υπουργείο Εξωτερικών. Θα τους παρέχεται

από το ελληνικό κράτος ψηφιακό, εκπαιδευτικό υλικό, μέσα διδασκαλίας και εκπαιδευτικοί και θα καλύπτεται το κόστος κατά 50%. Στόχος είναι, επίσης, να συνδεθούν και με έδρες ελληνικών του εξωτερικού. Υπάρχει το παράδειγμα του Πανεπιστημίου Simon Fraser.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπάρχει η ανάγκη αναβάθμισης της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό. Αυτό προϋποθέτει την – με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και του Υπουργείου Εξωτερικών (διακρατικές συμφωνίες) – κάλυψη όλων των αναγκών σε διδακτικό προσωπικό, υλικοτεχνική υποδομή, κτιριακές εγκαταστάσεις.

2. Θα μπορούσαν οι ανάγκες σε διδακτικό προσωπικό να καλυφθούν και από την Ομογένεια, εξασφαλίζοντας ωστόσο όλες τις προϋποθέσεις για την επιστημονική και διδακτική επάρκεια των εκπαιδευτικών, όπως ισχύει και για τα σχολεία στην Ελλάδα.

3. Να εξασφαλίζονται, επίσης, όλες οι προϋποθέσεις (οικονομικές, επιμόρφωση κ.λπ.) για την αξιοπρεπή διαβίωση των εκπαιδευτικών που στέλνονται στο εξωτερικό και για τη δυνατότητά τους να ανταποκρίνονται στο εκπαιδευτικό τους έργο.

4. Δεν πρέπει να προχωρήσει η συγχώνευση και το κλείσιμο των ελληνικών σχολείων του εξωτερικού, γιατί αυτό θα εμποδίσει την πρόσβαση στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση σε πολλά παιδιά ή θα εξαναγκάσει άλλα να μετακινούνται σε πολύ μεγάλες αποστάσεις.

5. Τα «Κέντρα Λόγος», όπου δημιουργηθούν, μπορούν να λειτουργήσουν ενισχυτικά και επικουρικά, δεν πρέπει ωστόσο να υποκαταστήσουν την ανάγκη ύπαρξης και λειτουργίας ελληνικών σχολείων, καθώς και των άλλων επίσημων θεσμών ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης.

6. Καταγραφή των ελληνικών εδρών που υπάρχουν σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού και συντονισμός για την παραγωγή καλύτερου έργου.

7. Συνέχιση της συζήτησης, σχετικά με το πώς πρέπει να δομηθεί και να οργανωθεί η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό, έτσι ώστε να καλύπτει τις ανάγκες που τέθηκαν εισηγητικά.

IV. ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥ.ΡΙΖ.Α. – ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ – ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. ΨΗΦΟΣ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α., από θέση αρχής, ήταν, είναι και θα είναι υπέρ στο να δοθεί το δικαίωμα της ψήφου στους Έλληνες της Διασποράς, τους μονίμους κατοίκους εξωτερικού, που είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και επιθυμούν να ψηφίσουν στον τόπο μόνιμης κατοικίας τους, αλλά με ορισμένες προϋποθέσεις, ώστε να εξασφαλισθούν:

- Το αδιάβλητο της ψήφου.
- Η ισότιμη παρουσία όλων των Κομμάτων, που θα διεκδικήσουν την ψήφο των Ελλήνων της Διασποράς.

Σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να σταθούμε επί της αρχής αρνητικοί στο αναφαίρετο δικαίωμα του Ελληνισμού της Διασποράς να συμμετέχει στις εθνικές εκλογές της πατρίδας του.

Έχουμε διαμορφώσει μια πρόταση, που μπορεί να εντάξει στην ελληνική πολιτική πραγματικότητα τον Ελληνισμό της Διασποράς και με την ψήφο του, χωρίς να ανατρέψει δραματικά τη θέληση του Ελληνισμού της Ελληνικής Επικράτειας.

Στη βάση αυτή προτείνουμε να δημιουργηθεί **ξεχωριστή Εκλογική Περιφέρεια** αποκλειστικά για τους Έλληνες της Διασποράς, από την οποία στις βουλευτικές εκλογές θα εκλέγεται συγκεκριμένος αριθμός Βουλευτών (6-10). Η Εκλογική αυτή Περιφέρεια να είναι χωρισμένη σε τρεις εκλογικές ζώνες: α) Ευρώπη β) Βόρεια και Νότια Αμερική και γ) Αφρική, Ασία και Ωκεανία, από την οποία θα εκλέγονται οι Βουλευτές της Διασποράς, αναλογικά, με βάση τον αριθμό των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους κάθε ζώνης της Περιφέρειας. Οι Βουλευτές αυτοί θα προέρχονται από τον Ελληνισμό της Διασποράς και τούτο γιατί θα γνωρίζουν τα προβλήματα και τις ανάγκες του Ελληνισμού, που θα εκπροσωπούν.

Με αίτησή του ο κάθε Έλληνας, κάτοικος εξωτερικού, πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εγγράφεται στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του τόπου μόνιμης κατοικίας του, οι οποίοι θα ανανεώνονται κάθε χρόνο και θα οριστικοποιούνται, σε εύλογο χρονικό διάστημα, πριν από κάθε εκλογική διαδικασία. Η ψήφος μπορεί να είναι με κάλπη ή επιστολική.

Οι ελληνικές διπλωματικές αρχές στο εξωτερικό θα πρέπει να προβούν σε συμφωνίες με τις χώρες υποδοχής, ώστε να εξασφαλισθεί η προεκλογική παρουσία των θέσεων όλων των ελληνικών πολιτικών Κομμάτων, χωρίς καμία εξαίρεση.

Παράλληλα, στα δημόσια και ιδιωτικά ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα, που εκπέμπουν και δορυφορικά, να δοθεί ειδικός χρόνος σε όλα τα πολιτικά Κόμματα, για να αναπτύξουν τα προγράμματά τους, ειδικά στα ζητήματα που αφορούν στον Ελληνισμό της Διασποράς.

2. ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α., για το θέμα των συνταξιοδοτικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των Ελλήνων Ομογενών, που θίγονται με το ν. 4093/2012, έχει τη θέση ότι πρέπει να πραγματοποιηθεί συνάντηση αντιπροσωπείας του Προεδρείου της Επιτροπής με τους Υπουργούς Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, ώστε να δοθούν οι συντάξεις στους ανασφάλιστους υπερήλικες Ομογενείς και Παλιννοστούντες, αλλά και να συζητηθεί το θέμα της προώθησης διακρατικών συμφωνιών αμοιβαίας αναγνώρισης ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων με χώρες προέλευσης Ελλήνων Ποντίων.

**V. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ
ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, κ. ΙΩΑΝΝΗ ΓΚΙΟΚΑ, ΣΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ**

Μία διαδικασία καθολικής ψήφου των Ομογενών, χωρίς όρους και προϋποθέσεις, εγκυμονεί πολύ σοβαρούς κινδύνους και όσον αφορά στην εκλογική διαδικασία, αλλά και όσον αφορά στο ζήτημα της τεχνητής διόγκωσης - σε τέτοιο βαθμό - του εκλογικού σώματος, από ανθρώπους που, σε πολύ μεγάλο βαθμό, έχουν χάσει επαφή με την ελληνική πολιτική κατάσταση.

Και αυτό γιατί η συζήτηση περί ψήφου δεν γίνεται μόνο για το στρώμα εκείνο που, λόγω της ολιγόχρονης απουσίας, για παράδειγμα πέντε ή δέκα ετών, κρατά ζωντανή την επαφή με τις εξελίξεις στη χώρα μας και που θα μπορούσε, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, να ρυθμιστεί η συμμετοχή του στις εκλογικές διαδικασίες. Γίνεται λόγος για κάτι πολύ ευρύτερο, ανέλεγκτο πρακτικά. Κάτι τέτοιο αντικειμενικά οδηγεί στην αλλοίωση της θέλησης του λαού, που ζει και παλεύει στον ελλαδικό χώρο και που δέχεται τις συνέπειες από την πολιτική που ασκεί η όποια κυβέρνηση.

Είναι συνεπώς προβληματικό η πολιτική κατάσταση στη χώρα να συνδιαμορφώνεται από ένα εκλογικό σώμα, που είναι ισοδύναμο με αυτό που βρίσκεται εντός Ελλάδας και που, σε κάθε περίπτωση, δεν θα αντιμετωπίσει άμεσα τις συνέπειες της επιλογής του.

Υπάρχουν και μια σειρά από άλλα ζητήματα, όχι λιγότερο σοβαρά, αλλά σίγουρα δευτερεύοντα σε σχέση με το πρώτο, όπως είναι:

Η έτσι και αλλιώς έλλειψη ακόμα και της στοιχειώδους ενημέρωσης για την πολιτική και πρακτική των ελληνικών Κομμάτων, έλλειψη που έχουν και θα έχουν όλοι οι Ομογενείς, σε σχέση με τους Ελλαδίτες. Αυτό το έλλειμμα ενημέρωσης δεν μπορεί να «θεραπευτεί» κατά την προεκλογική περίοδο, όσα μέτρα και αν ληφθούν. Χωρίς να παραβλέπουμε πως, σε αρκετές από τις χώρες που ζουν Ομογενείς, τα Κομμουνιστικά Κόμματα είναι εκτός νόμου και τίποτε δεν εξασφαλίζει ότι θα γίνει με ίσους όρους ακόμα και αυτή η ελάχιστη προεκλογική ενημέρωση που θα επιχειρηθεί.

Δεν αντιμετωπίζονται κρίσιμα ζητήματα για την αδιάβλητη διενέργεια των εκλογών. Είναι πρακτικά αδύνατο, σε όλα τα σημεία ανά τον κόσμο, όπου θα στηθούν κάλπες για να ψηφίσουν Έλληνες Ομογενείς, να υπάρχουν εκλογικοί αντιπρόσωποι των Κομμάτων, να ελέγχουν τις κάλπες, να βρίσκονται στην καταμέτρηση των ψηφοδελτίων, ενώ δεν θα μπορεί να ελεγχθεί ούτε καν αν είναι στη διάθεση των ψηφοφόρων όλο το απαιτούμενο εκλογικό υλικό, όλα τα ψηφοδέλτια, σε επαρκή αριθμό.

Δεν θα ήμασταν αρνητικοί σε ένα ενδεχόμενο να υπάρχει μια εκπροσώπηση τριών, τεσσάρων, πέντε Βουλευτών, από το σύνολο των 300, που θα είναι εκπρόσωποι της Ομογένειας. Σε μια τέτοια περίπτωση, η ψήφος αυτή δεν μπορεί και δεν πρέπει με κανένα τρόπο να προσμετράται και να διαμορφώνει το γενικό εκλογικό ποσοστό, με ό,τι αυτό συνεπάγεται και στην κατανομή των βουλευτικών εδρών κ.λπ.. Να εκλέγονται αυτοί οι άνθρωποι από την Ομογένεια, με βάση μια ειδική εκλογική περιφέρεια.

Άλλωστε, σε όλες τις χώρες, όπου έχει θεσπιστεί και έχει καθιερωθεί η ψήφος των Ομογενών, υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί και κάποιες προϋποθέσεις. Δεν υπάρχει καθολική ψήφος όλων όσων έχουν ή μπορούν να αποκτήσουν την ιθαγένεια. Υπάρχουν περιορισμοί, παραδείγματος χάριν, σε σχέση με έναν ελάχιστο χρόνο παραμονής στη χώρα. Υπάρχουν αλλού περιορισμοί, που έχουν να κάνουν με τη χρονική περίοδο πριν τη διεξαγωγή των εκλογών, να μην έχουν φύγει, για παράδειγμα, τα τελευταία 5-10 χρόνια. Αυτοί οι περιορισμοί έχουν μια λογική, δεν μπήκαν τυχαία. Μπήκαν για τον ίδιο ακριβώς λόγο, ο οποίος αποτελεί τη βασική αντίθεση που έχουμε σε σχέση με το συγκεκριμένο ζήτημα.

Παρόλα αυτά δεν είμαστε αντίθετοι σε ένα μοντέλο, το οποίο θα έδινε τη δυνατότητα της εκπροσώπησης των Ομογενών στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, με την προϋπόθεση ότι η ψήφος δεν θα διαμορφώνει το γενικό εκλογικό ποσοστό.

VI. Τέλος, οι Εισηγήσεις «Η Ομογένεια στην Κωνσταντινούπολη, την Ίμβρο και την Τένεδο», «Η Ελληνική Ομογένεια της Αιγύπτου» και «Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση στο Εξωτερικό – “Κέντρα Λόγος”» έγιναν δεκτές ομόφωνα, ενώ οι Εισηγήσεις «Θέματα του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού», «Ψήφος των Ομογενών» και «Θέματα του Ποντιακού Ελληνισμού» έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία, και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής.

Η Έκθεση υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 19 Ιουλίου 2013

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ *

Ο Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΠΥΡΡΟΣ ΔΗΜΑΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΤΕΡΕΝΣ – ΣΠΕΝΣΕΡ – ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΪΚ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΣΑΒΒΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΔΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΔΙΑΚΑΚΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΠΑΤΣΑΡΑ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ

ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΡΕΓΟΣ

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

ΛΑΖΑΡΟΣ ΤΣΑΒΔΑΡΙΔΗΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΑΡΚΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΨΥΧΑΡΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΡΕΜΕΝΟΣ

** Το αξίωμα του Προέδρου της Επιτροπής κατείχε, μέχρι την 25η Ιουνίου 2013, ο Βουλευτής, κ. Σπυρίδων – Άδωνις Γεωργιάδης.*